

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË

PASQYRAT FINANCIARE TË PËRGATITURA NË
PËRPUTHJE ME RREGULLAT DHE RREGULLORET
E BANKËS QËNDRORE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS
MË DHE PËR VITIN E MBYLLUR MË 31 DHJETOR 2019
ME RAPORTIN E AUDITORIT TË PAVARUR

MAZARS

PËRMBAJTJA

Faqe

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

1

PASQYRAT FINANCIARE:

PASQYRA E POZITËS FINANCIARE

3

**PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE TË ARDHURAVE TË TJERA
GJITHPËPËRFSHIRËSE**

4

PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET

5

PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË

6

SHËNIMET E PASQYRAVE FINANCIARE

7-47

RAPORT I AUDITUESIT TE PAVARUR

Për drejtimin dhe aksionerët e Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të **Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË** ("Banka") të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më datën 31 dhjetor 2019, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave gjithpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e flukseve të rrjedhës së parasë për vitin që mbyllet në këtë datë, si edhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin drejt, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më datën 31 dhjetor 2019, dhe performancën financiare dhe flukset e parasë për vitin që mbyllet në këtë datë, në përputhje me Rregullat dhe Rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK").

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (ISA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen në mënyrë më të detajuar në paragrafin Përgjegjësitë e Audituesit për auditimin e pasqyrave financiare të raportit tonë. Ne jemi të pavarur nga Banka në pajtim me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabel ("Kodi BSNEK") së bashku me kërkesat etike që janë të përshtatshme për auditimin e pasqyrave financiare në Kosovë, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe të Kodit BSNEK. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Theksim Çështje - Baza kontabël dhe kufizimi i përdorimit

Ne tërheqim vëmendjen për Shënimin 2 të pasqyrave financiare, i cili përshkruan bazën kontabël. Pasqyrat financiare janë përgatitur për të ndihmuar Bankën që të jetë në përputhje me kërkesat e raportimit financiar të "Rregullave dhe Rregulloreve" të përmendura më sipër. Si rezultat i kësaj, pasqyrat financiare mund të mos jenë të përshtatshme për ndonjë qëllim tjetër.

Raporti ynë i auditimit ka për qëllim vetëm informimin dhe përdorimin nga ana e Bankes dhe Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe nuk duhet të përdoret nga palë të tjera përveç Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës. Opinioni ynë nuk është i modifikuar për sa i përket kësaj çështjeje.

Çështje të tjera

Banka përgatit një set të veçantë të pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, të cilat janë pasqyrat financiare të përgjithshme, të cilat do të publikohen pas datës së këtij raporti.

Pasqyrat financiare të **Türkiye İş Bankası A.Ş. - DEGA NË KOSOVË** për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 janë audituar nga një auditor tjetër i cili ka shprehur një opinion jo të modifikuar në lidhje me pasqyrat financiare më 5 mars 2019.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me rregullat dhe rregulloret e BQK-së, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomalitë materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për të vazhduar aktivitetin e saj në bazë të parimit të vijimësisë, shënimet shpjeguese, si edhe për çështjet që lidhen me vazhdimësinë e aktivitetit të Bankës, duke përdorur parimet bazë të vazhdimësisë, përveç rastit kur drejtimi ka për qëllim të likuidojë aktivitetin, ose të ndërpresë aktivitetin operacional, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër reale përveçse më lart.

Palët e ngarkuara me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin dhe skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë periudhës së auditimit. Gjithashtu ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve, planifikojmë dhe zbatojmë procedurat përkatëse për zbutjen e këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidencë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të krijuar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i moszbulimit të një anomalie si pasojë e mashtrimit është më i lartë se rreziku i moszbulimit të një anomalie si pasojë e gabimit, për shkak se, mashtrimi mund të përfshijë fshehje të informacionit, falsifikim të informacionit, përvetësime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptueshmëri të atyre kontrolleve të brendshme relevante për procesin e auditimit me qëllim hartimin e procedurave të auditimit në përputhje me rrethanat, por jo për të shprehur një opinion mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël të kryera si edhe paraqitjen në shënimet shpjeguese përkatëse të bëra nga Drejtimi.
- Shprehemi në lidhje me përshtatshmërinë e parimit të vijimësisë, bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, mbi ekzistencën e një pasigurie materiale mbi aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi aktivitetin e saj. Nëse një pasiguri materiale ekziston, ne duhet të tërheqim vëmendjen në shënimin shpjegues përkatës, nëpërmjet raportit tonë të auditimit, ose nëse shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme ne duhet të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona jepen mbi bazën e evidencës së auditimit të marrë deri më datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë ndërprerje të aftësisë së Bankës për vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare dhe të shënimeve shpjeguese dhe në rast se ato përfaqësojnë drejt transaksionet dhe ngjarjet.

Ne komunikojmë me personat të ngarkuar për qeverisjen e Bankës, përveçse çështjeve të tjera, edhe objektin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet kryesore të auditimit, përfshirë çdo mangësi relevante në kontrollin e brendshëm të identifikuar gjatë auditimit tonë.

 MAZARS
Mazars Kosova Sh.p.k
NUI: 811335597
RR. Ukshin Hoti Nr. 45/6, Prishtine
info@mazars.al www.mazars.al
Tëit Gjini
Auditues Ligjor

9 mars 2020

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e pozitës financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro)

	Shënime	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
Pasuritë			
Paraja në dorë dhe në bankë			
dhe balanca me Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës	7	22,883,074	23,200,928
Plasmanet me banka	8	4,001,389	6,000,000
Investimet në letra me vlerë	9	5,177,446	2,118,926
Kreditë dhe avanset e dhëna klientëve	10	67,839,663	83,809,282
Pronat dhe pajisje	11	768,136	923,537
Pasuritë e paprekshme	12	88,464	95,311
E drejta e përdorimit të pasurisë së marrë me qira	13	2,014,959	-
Parapagimet e tatimit në të ardhura		9,486	12,840
Kolateralat e riposeduara	14	165,333	165,333
Pasuritë tjera	15	38,559	242,125
Totali i pasurive		102,986,509	116,568,282
Detyrimet			
Depozitat nga klientët	16	75,659,528	58,022,291
Huazime nga bankat	17	11,612,859	13,006,432
Huazime nga kompania mëmë dhe filialet	18	2,970,181	34,435,130
Detyrime tatimore të tjera	19	33,907	68,281
Të hyrat e shtyra	20	1,840	10,137
Detyrime tjera	21	137,043	92,717
Provizionet	22	97,795	-
Detyrimet e qirasë	23	1,984,407	-
Totali i detyrimeve		92,497,560	105,634,988
Kapitali aksionar			
Kapitali aksionar	24	10,000,000	10,000,000
Fitimi i akumuluar		488,949	933,294
Totali i kapitalit aksionar		10,488,949	10,933,294
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		102,986,509	116,568,282

Këto pasqyra financiare janë përgatitur nga Deloitte Kosova sh.p.k dhe janë aprovuar më 5 mars 2020 nga:

Oguzhan Ceylan
Drejtor i degës në Kosovë
Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë

Afrorë Rudi
Partner, Kontabilist i çertifikuar
Deloitte Kosova sh.p.k

Shënimet shoqëruese në faqet 7 - 47 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019 (Shumat në Euro)

	Shënime	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Të hyrat nga interesi		4,696,567	5,084,412
Shpenzimet e interesit		(2,156,339)	(2,077,528)
Të hyrat neto nga interesi	25	2,540,228	3,006,884
Të hyrat nga tarifat dhe komisionet		268,435	321,155
Shpenzimet e tarifave dhe të komisioneve		(9,101)	(9,118)
Të hyra neto nga tarifat dhe komisionet	26	259,334	312,037
Fitimi neto nga këmbimi valutor	27	24,511	(45,494)
Të hyrat tjera	28	34,245	26,150
Totali i të hyrave operative		58,756	(19,344)
Shpenzimet			
Provizionet e kredive të dyshimta	10	87,179	909,720
Provizionet për garancione ndaj klientëve	21	(11,816)	5,054
Provizionet për pasuritë e mbajtura për shitje	14	-	(41,333)
Shpenzimet tjera operative	29	(968,207)	(992,662)
Përfitimet e punonjësve	30	(878,153)	(788,650)
Shpenzimet e zhvlerësimit dhe amortizimit	11,12,13	(456,172)	(307,286)
Totali i shpenzimeve		(2,227,169)	(1,215,157)
Fitimi para tatimit		631,149	2,084,420
Tatimi mbi fitim	31	(142,200)	(224,252)
Fitimi neto për vitin		488,949	1,860,168
Të ardhura tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Totali i fitimit gjithëpërfshirës për vitin		488,949	1,860,168

Shënimet shoqëruese në faqet 7 – 47 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019 (Shumat në Euro)

	Kapitali aksionar	Fitimet e mbajtura/ Humbjet e akumuluar	Totali i kapitalit aksionar
Gjendja më 1 janar 2018	10,000,000	(926,874)	9,073,126
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin			
Fitimi për vitin	-	1,860,168	1,860,168
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për periudhën		1,860,168	1,860,168
<i>Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët</i>	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	10,000,000	933,294	10,933,294
Gjendja më 1 janar 2019	10,000,000	933,294	10,933,294
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin			
Fitimi për vitin	-	488,949	488,949
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për periudhën	-	488,949	488,949
<i>Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët</i>	-	(933,294)	(933,294)
Gjendja më 31 dhjetor 2019	10,000,000	488,949	10,488,949

Shënimet shoqëruese në faqet 7 – 47 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e rrjedhës së parasë për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro)

	Shënime	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
I. Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi para tatimit		631,149	2,084,420
Rregullimet për zërat jo-në para:			
Zhvlerësimi dhe amortizimi	11,12,13	456,172	307,286
Provizionet e kredive të dyshimta	10,21	(75,362)	(914,775)
Provizionet për çëshjtet ligjore	29	97,795	-
Të hyrat nga interesi	25	(4,696,567)	(5,084,412)
Shpenzimet e interesit	25	2,156,339	2,077,528
Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative			
Lëvizjet në rezervat e detyrueshme me BQK-në	7	1,080,138	1,487,818
Rritja / (zvogëlimi) në plasmanet me banka	8	2,000,000	(6,000,000)
Huat dhe paradhëniet për klientët	10	15,820,315	(3,419,102)
Depozitat nga klientët	16	17,296,240	15,019,417
Detyrimet tatimore dhe detyrimet tjera	19,21	(1,864)	11,016
Të hyrat e shtyra	20	(8,297)	(13,679)
Pasuritë tjera	13	(32,845)	(236,356)
Kolaterale të riposeduara	14	-	(165,333)
Tatimi i paguar në të ardhura të korporatave	15	(131,562)	(121,500)
Interesi i paguar për të drejtën e përdorimit të pasurisë së marrë me qira	13	(144,497)	-
Interesi i paguar		(2,012,550)	(1,706,192)
Interesi i arkëtuar		4,905,228	4,885,171
Paraja e gjeneruar nga aktivitetet operative (I)		37,339,831	8,211,308
II. Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Investimet në letra me vlerë	9	(3,032,087)	(1,497,628)
Blerjet e pronës dhe pajisjeve	11	(31,070)	(583,363)
Blerjet e pasurive të paprekshme	12	(4,722)	-
Paraja neto e përdorur për aktivitetet investuese (II)		(3,067,880)	(2,080,991)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese			
Huamarrjet nga kompania mëmë	18	(31,116,818)	(7,948,392)
Ripagimet/Të hyrat nga huamarrjet	17	(1,400,000)	7,500,000
Dividendë të paguar		(933,294)	-
Detyrimet e qirasë	23	(59,555)	-
Paraja neto nga aktivitetet financuese (III)		(33,509,667)	(448,392)
IV. Rritja neto në para dhe ekuivalentët e		762,284	5,681,926
V. Paraja dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	7	12,514,746	6,832,820
VI. Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit (IV + V)	7	13,277,031	12,514,746

Shënimet shoqëruese në faqet 7 - 47 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

1. ENTITETI RAPORTUES

Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë ("Banka" ose "Dega") është një degë e Türkiye İş Bankası A.Ş., një entitet turk.

Banka operon si bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e klientëve brenda Kosovës. Banka operon nën licencën bankare Nr. 011 të lëshuar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës. Dega është regjistruar në Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë me 19 nëntor 2012 dhe ka numër biznesi 70899345 si dhe numër fiskal 600886131. Gjatë vitit 2019, banka ka operuar me dy zyra. Një zyrë gjendet tek rr.Ukshin Hoti, 100 në Prishtinë ndërsa tjetra në Prizren, rruga Zahir Pajaziti.

2. BAZAT E PËRGATITJES

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Banka mban shënimet kontabël dhe përgatit pasqyrat financiare të parashikuara me ligj në përputhje me parimet e kostos historike si dhe sipas rregulloreve dhe rregullave të Bankës Qendrore të Kosovës ("Rregulloret e BQK") të cilat janë të aplikueshme për bankën. Rregulloret e BQK-së janë të bazuara në vendimin ligjor relevant që definon aplikimin e detyrueshem të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") në Kosovë, si dhe kërkesa tjera specifike, në veçanti sa i përket vlerësimeve të provizioneve mbi humbjet nga kreditë dhe pasuritë financiare. Këto kërkesa specifike nuk janë në përputhje me ato të SNRF në këtë aspekt, dhe pasqyrat financiare nuk duhet të lexohen si të përgatitura në pajtueshmëri me SNRF. Gjithashtu, direktivat e BQK-së nuk kanë adoptuar parimet e standardeve të reja dhe atyre të ndryshuara të SNRF të cilat janë efektive për periudhat raportuese që fillojnë me 1 janar 2018, më i rëndësishmi SNRF 9: Instrumentet Financiare, rrjedhimisht formati i prezentimit dhe klasifikimit të këtyre pasqyrave financiare është i bazuar në SNRF-të efektive nga 31 dhjetori 2017.

(b) Bazat e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur bazuar në koston historike. Aktualisht, Banka nuk ka investime financiare të klasifikuara si "Të gatshme për shitje" apo zëra të tjera të matura sipas vlerës së drejtë.

(c) Parimi i vijueshmërisë

Menaxhmenti i bankës ka bërë një parashikim mbi aftësinë e bankës për të vazhduar me parimin e vijimësisë dhe mendon që ka burimet për të vazhduar biznesin për të ardhmen e parashikueshme. Gjithashtu, menaxhmenti nuk është i informuar për ndonjë paqartësi materiale që mund të hedhë dyshime serioze mbi aftësinë e bankës për të vazhduar me parimin e vijimësisë. Si rrjedhojë, pasqyrat financiare vazhdojnë të përgatiten në bazë të parimit të vijimësisë.

(d) Valuta funksionale dhe e prezantimit

Pasqyrat financiare janë prezentuar në Euro, që është edhe valuta funksionale e bankës.

(e) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare në përputhje me udhëzimet e BQK-së dhe parimet e SNRF kërkon që menaxhmenti të bëjë vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shifrat e raportuara të pasurive dhe detyrimeve, shpalosjet e pasurive dhe detyrimeve në grup në datën e pasqyrave financiare dhe shifrat e të ardhurave dhe shpenzimeve të raportuara gjatë periudhës raportuese. Megjithatë këto vlerësime bazohen në njohuritë më të mira të ngjarjeve dhe veprimeve aktuale, rezultatet mund të jenë të ndryshme nga ato vlerësime.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat kontabël të paraqitura në vijim janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e prezentuara në këto pasqyra financiare.

(a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj përkthehen në valutën funksionale sipas normave të këmbimit të datës së transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet monetare të denominuara në valuta të huaja në datën e raportimit ripërkthehen në valutën funksionale sipas normës së këmbimit në atë datë. Pasuritë dhe detyrimet jomonetare të denominuara në valuta të huaja të cilat maten sipas vlerës së drejtë, përkthehen në valutën funksionale sipas normës së këmbimit në datën në të cilën është përcaktuar vlera e drejtë. Diferencat nga valuta e huaj që dalin nga ripërkthimi njihen si fitim ose humbje.

(b) Të hyrat dhe shpenzimet e interesit

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma e cila saktësisht diskonton pagesat dhe pranimet e vlerësuara të parave në të ardhmen përgjatë jetëgjatësisë së pritshe të pasurisë ose detyrimit financiar (ose nëse është e përshtatshme, një periudhe më të shkurtë) deri te vlera bartëse e pasurisë ose detyrimit financiar. Në kalkulimin e normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhën e ardhshme të parasë duke konsideruar të gjitha kushtet kontraktuale të instrumenteve financiare, por jo edhe humbjet e ardhshme kreditore.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha kostot e transaksionit, tarifat e pranuar ose paguara të cilat janë pjesë integrale e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit janë kosto rritëse që i atribuohen direkt blerjes, lëshimit ose heqjes nga përdorimi të një pasurie ose detyrimi financiar.

Të hyrat dhe shpenzimet e interesit të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse përfshijnë interesin në pasuritë dhe detyrimet financiare të matura sipas koston së amortizuar dhe të kalkuluara sipas normës efektive të interesit.

Ashtu sic kërkohet nga rregullorja e Bankës Qendrore të Kosovës, banka nuk njeht të hyra nga interesi në pasqyrat e saj, për klientët jo - performues.

(c) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një pasurie financiare ose detyrimi financiar, përfshihen në kalkulimin e normës efektive të interesit.

Të ardhurat tjera nga tarifat dhe komisionet - përfshijnë tarifat e shërbimeve të llogarive, komisionet e shitjeve, tarifat e plasmaneve-njihen kur kryhen shërbimet e ndërlidhura me to. Nëse zotimi për kredi nuk pritet të rezultojë në dhënie dhe tërheqjen e kredisë, atëherë tarifat e ndërlidhura me zotimin e kredisë njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së zotimit.

Shpenzime tjera të tarifave dhe komisioneve ndërlidhen kryesisht me tarifa transaksionesh ose shërbimesh të cilat janë shpenzime në momentin që shërbimet pranohen.

(d) Shpenzimet e tatimit në të ardhura

Shpenzimet e tatimit në të ardhura përbëhen nga tatimet afatshkurtra dhe tatimi i shtyrë. Shpenzimet e tatimit në të ardhura njihen në fitim ose humbje deri në masën që një zë njihet direkt në kapital ose në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse.

Tatimi aktual

Tatimi aktual përbëhet nga tatimi që pritet të jetë i pagueshëm apo i arkëtueshëm në të ardhurat ose humbjet e tatueshme të vitit dhe çfarëdo rregullimi të tatimit të pagueshëm apo të arkëtueshëm nga vitet e kaluara. Llogaritjet në bazë të normave tatimore në fuqi ose që kanë hyrë në datën e raportimit.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(d) Shpenzimet e tatimit në të ardhura (vazhdim)

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet duke llogaritur diferencat e përkohshme në mes të vlerave bartëse të pasurive dhe detyrimeve për qëllim të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime të tatimit. Tatimi i shtyrë duhet të matet sipas normave të tatimit që pritet të zbatohen në diferencat e përkohshme kur të kthehen, bazuar në ligjet në fuqi ose që kanë hyrë në fuqi në datën e raportimit. Tatimi i shtyrë njihet si pasuri e vetme deri në atë masë që në të ardhmen do të ketë fitime të mundshme të tatueshme në dispozicion kundrejt të cilës mund të shfrytëzohen diferencat e përkohshme.

Detyrimet tatimore të shtyra njihen për të gjitha diferencat e përkohshme të tatueshme. Tatimit i shtyrë si pasuri edhe tatimi i shtyrë si detyrim rishikohen në secilën datë raportuese dhe zvogëlohen deri në atë masë që nuk është e mundshme që një përfitim tatimor, respektivisht një obligim tatimor, do të realizohet. Tatimi shtesë në të ardhura nga shpërndarja e dividendave njihet në të njëjtën kohë kur njihen edhe detyrimet për të paguar dividendin.

Për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019 dhe 2018, nuk paraqiten diferenca që do të kërkonin njohjen e tatimit të shtyrë si pasuri apo tatimit të shtyrë si detyrim në pasqyrat financiare.

(e) Qiratë

Politikat e zbatueshme nga 1 janari 2019

Banka vlerëson në rastet kur kontratat në përbërjen e tyre kanë apo janë kontrata të qirasë. Banka e njeh të drejtën e shfrytëzimit të pasurisë si dhe detyrimeve që rrjedhin nga ajo qira, përveq kontratave afatshkurta të qirasë (të përcaktuara si qira për një periudhë 12 mujore apo më pak) dhe qiratë me kosto të ulët (sic janë kompjuterët personal, artikuj të vegjël për zyre, makinat apo telefonat). Për këto qira, Banka njeh pagesën e qirasë si shpenzim operativ mbi bazën e linjës së drejtë gjatë kohëzgjatjes së kontratës, përveç në rast kur ekziston ndonjë bazë tjetër më përfaqësuese e asaj kohe në të cilën përfitohen benefitet ekonomike nga pasuritë e marra me qira. Detyrimi i qirasë matet fillimisht me vlerën aktuale të pagesave të qirasë, të cilat nuk janë paguar në datën e njohjes fillestare, diskontuar duke përdorur normën diskontuse të qirasë. Në rast se kjo normë nuk mund të përcaktohet me lehtësi, atëherë Banka përdor normën e huamarrjeve. Pagesat e qirasë që përfshihen në matjen e detyrimit të qirasë, përfshijnë:

- Pagesat fikse të qirasë (përfshirë pagesat fikse në substancë), e zbritur për çdo pagesë për stimulimin e marrjes/dhënies së qirasë.
- Pagesat variable të qirasë që varen nga një indeks ose normë, e matur fillimisht duke përdorur indeksin ose kursin në datën e fillimit;
- Shuma që pritet të paguhet nga qiramarrësi nën garancitë e vlerës së mbetur;
- Çmimi i opsionit të blerjes, nëse qiramarrësi është i sigurt për të ushtruar opsionet për ndërprerjen e qirasë.
- Pagesat e ndëshkimeve për ndërprejen e kontratës, nëse termet e qirasë reflektojnë ushtrimin e një opsioni për të ndërprerë kontratën.

Detyrimi i qirasë paraqitet si një zë i veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar. Detyrimi i qirasë matet më pas duke rritur vlerën kontabël për të reflektuar interesin mbi detyrimin e qirasë (duke përdorur metodën efektive të interesit) dhe duke reduktuar vlerën kontabël për të reflektuar pagesat e bëra për qiranë. Banka e ri-matet detyrimin e qirasë (dhe bën rregullimet përkatëse në lidhje me të drejtën e përdorimit të pasurisë) sa herë që:

- Afati i qirasë ka ndryshuar ose ka një ngjarje të rëndësishme apo ndryshim në rrethana që rezultojnë në një ndryshim në vlerësimin e ushtrimit të opsionit të blerjes, në këtë rast detyrimi i qirasë ri-matet duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë duke përdorur një normë të rishikuar diskontimi.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(e) Qiratë (vazhdim)

- Pagesat e qirasë ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në një indeks ose normë ose një ndryshim në pagesën e pritshme nën një vlerë të mbetur të garantuar, në të cilat raste detyrimi i qirasë rimatet duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë duke përdorur një normë të pandryshuar diskontimi (përveç nëse pagesat e qirasë ndryshojnë për shkak të një ndryshimi në një normë interesi të ndryshueshme, në këtë rast përdoret një normë e rishikuar e diskontimit).
- Një kontratë qiraje është modifikuar dhe modifikimi i qirasë nuk llogaritet si një qira e veçantë, në këtë rast detyrimi i qirasë rimatet bazuar në afatin e qirasë së qirasë së modifikuar duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë duke përdorur një normë të rishikuar diskontimi në datën e modifikimit.
E drejta e përdorimit të pasurisë përfshinë matjen fillestare të detyrimit përkatës të qirasë, pagesat e qirasë të bëra në ose para ditës së fillimit, të zbritura për çdo shumë të japur si stimul për të marrë/dhënë qiranë dhe çdo kosto fillestare direkte. Ato më pas maten me kosto, të zbritur për zhvlerësim të akumuluar dhe humbje nga zhvlerësimi.

Kurdoherë që Banka ka një detyrim për shpenzimet për çmontimin dhe heqjen e një pasurie të marrë me qira, zhvendosje të lokacionit ose të rivendos pasurinë në gjendjen e kërkuar nga termat dhe kushtet e qirasë, një provizion njihet dhe matet sipas SNK 37. Në atë masë që kostot lidhen me një të drejtë të shfrytëzimit të pasurisë, kostot përfshihen në pasurinë e tillë, përveç nëse ato shpenzime janë bërë për të prodhuar inventarë.

E drejta e përdorimit të pasurisë zhvlerësohet gjatë periudhës më të shkurtër të afatit të qirasë dhe jetës së dobishme të pasurisë. Nëse qiradhënësi transferon pronësinë mbi pasurinë ose koston e të drejtës së përdorimit të pasurisë, dhe kjo reflekton që Banka pret të ushtrojë një mundësi blerjeje, atëherë pasuria e tillë zhvlerësohet gjatë jetës së dobishme të kësaj pasurie. Zhvlerësimi fillon në datën e fillimit të qirasë. E drejta e përdorimit të pasurisë paraqitet si një linjë e veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar.

Banka aplikon SNK 36 për të përcaktuar nëse e drejta e përdorimit të pasurisë ka rënë në vlerë dhe njëh në pasqyrat financiare ndonjë rënie në vlerë, siç përshkruhet në politikën e "Prona, impiantet dhe pajisjet". Qiraja e ndryshueshme që nuk varet nga një indeks ose normë nuk përfshihet në matjen e detyrimit të qirasë dhe të drejtën e përdorimit të pasurisë. Pagesat e ndërlidhura njihen si shpenzime në periudhën në të cilën ndodh ngjarja që shkaktonë ato pagesa dhe përfshihen në linjën "Shpenzime të tjera" në fitim ose humbje.

Si një gjë praktike, SNRF 16 lejon një qiramarrës të mos veçojë përbërësit jo-qira të kontratës, dhe në vend të kësaj të llogarisë për çdo qira dhe komponentë që nuk lidhen me qira, si një marrëveshje e vetme. Banka nuk e ka përdorur këtë praktikë. Për kontratat që përmbajnë një përbërës të qirasë dhe një ose më shumë komponentë të qirasë ose jo të qirasë, Banka shpërndan vlerësimin në kontratë për secilën komponentë të qirasë në bazë të çmimit relativ të pavarur të komponentit të qirasë dhe çmimit total të përbërësve jo-qira.

Banka ka zgjedhur të përdorë qasjen retrospektive të modifikuar në aplikimin e SNRF 16. Sipas qasjes së modifikuar retrospektive, qiramarrësi nuk do të duhet të rideklarojë informacionin krahasues financiar. Prandaj, data e aplikimit fillestar është dita e parë e periudhës vjetore të raportimit në të cilën një qiramarrës së pari zbaton kërkesat e standardit të ri të qirasë. Në datën e aplikimit fillestar të standardit të ri të qirasë, qiramarrësit do të njohin efektin kumulativ të aplikimit fillestar si një rregullim në bilancin fillestar të fitimeve të mbajtura që nga 1 janari 2019. Periudhat e mëparshme kanë mbetur ashtu siç është nën kërkesat e njohjes së SNK 17.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Qiratë (vazhdim)

Njohja fillestare përfshin llogaritjen e vlerës aktuale të të gjitha pagesave të qirasë së mbetur duke përdorur normën e huamarrjes të qiramarrësit në datën e aplikimit fillestar dhe deklarimin e detyrimit të qirasë në shumën e llogaritur në bilanc.

Për të llogaritur vlerat aktuale të pagesave të mbetura të qirasë, Banka përdori një normë interesi të caktuar nga Departamenti i Thesarit të Zyrës Qendrore. Norma e interesit të përdorur përfaqëson nivelin e huamarrjes që Grupi zakonisht ngarkon në huazimet ndërbankare. Banka ka përdorur një normë interesi prej 7.57% për pagesa të qirasë për degën e Prishtinës dhe Selisë qendrore, dhe ka përdorur një normë interesi prej 6.71% për të paguar pagesat e qirasë për degën e Prizrenit.

Ekzistojnë dy mundësi për matjen e të drejtës së përdorimit të pasurisë në periudhën kalimtare. Është e rëndësishme të theksohet se kjo bëhet në bazë të qirasë:

i) Qasja e parë është të matja e pasurisë sikur SNRF 16 të ishte aplikuar që nga data e fillimit të qirasë duke përdorur një normë skontimi bazuar në normën e huamarrjes shtesë të qiramarrësit në datën e aplikimit fillestar.

ii) Qasja e dytë është të matja e pasurisë në një shumë të barabartë me detyrimin e qirasë, të rregulluar nga shuma e çdo pagese të parapaguar ose akruale të njohur para datës së aplikimit fillestar.

Banka ka zgjedhur të zbatojë metodën e dytë më lartë dhe të matë detyrimin e qirasë të barabartë me të drejtën e përdorimit të pasurisë të rregulluar nga çdo parapagim. Zbatimi i SNRF 16 për qiramarrjet e klasifikuara më parë si qira operative nën SNK 17 rezultoi në njohjen e të drejtës së përdorimit të pasurisë në shumë prej 2,273,091 EUR (përfshirë qiratë e parapaguara) dhe detyrimet e qirasë prej 2,043,962 EUR.

Politika e zbatueshme deri më 1 janar 2019

Pagesat e bëra nën qiranë operative ngarkohen si shpenzime në linjë të drejtë përgjatë termave të qirasë.

(f) Instrumentet financiare

Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare njihen në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës kur Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit.

Pasuritë dhe detyrimet financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë. Kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emitimit të pasurive financiare dhe detyrimeve financiare (përveç pasurive financiare dhe detyrimeve financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes), i shtohen ose zbriten nga vlera e drejtë e pasurive financiare ose detyrimeve financiare, sipas rastit, në njohjen fillestare. Kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes së pasurive financiare ose detyrimeve financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes njihen menjëherë në fitim ose humbje.

(g) Pasuritë financiare

Të gjitha blerjet ose shitjet në mënyrë të rregullt të pasurive financiare njihen dhe çregjistrohen në bazë të datës së tregtisë. Blerjet ose shitjet në mënyrë të rregullt janë blerje ose shitje të pasurive financiare që kërkojnë shpërndarjen e pasurive brenda afatit kohor të përcaktuar me rregullore ose konventë në treg.

Të gjitha pasurive e njohura financiare maten më pas në tërësi ose me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë, në varësi të klasifikimit të pasurive financiare.

Banka ka njohur në pasqyrat e saj financiare vetëm pasurive financiare që mbahen me kosto të amortizuar.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(g) Pasuritë financiare(vazhdim)

Klasifikimi i pasurive financiare

Instrumentet e borxhit që plotësojnë kushtet e mëposhtme maten më pas me koston e amortizuar:

- a) Pasuria financiare mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është të mbajë pasuritë financiare për të mbledhur flukset monetare kontraktuale; dhe
- b) Kushtet kontraktuale të pasurisë financiare lindin në data të specifikuara të fluksit të parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën kryesore të papaguar

Instrumentet e borxhit që plotësojnë kushtet e mëposhtme maten më pas me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDPATGJ):

- a) pasuria financiare mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit arrihet nga të dyja mbledhjet e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e pasurive financiare; dhe
- b) kushtet kontraktuale të pasurisë financiare lindin në data të përcaktuara flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën kryesore të papaguar.

Të gjitha pasuritë e tjera financiare maten më pas me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDPFH). Përkundër kësaj më sipër, banka mund të bëjë zgjedhjet / përcaktimin e pakthyeshmë të mëposhtëm në njohjen fillestare të një pasurie financiare:

- a) Banka mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme për të paraqitur ndryshime të mëvonshme në vlerën e drejtë të një investimi në kapital në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, nëse përmbushen kritere të caktuara (shiko më poshtë); dhe
- b) Banka mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një investim borxhi që plotëson koston e amortizuar ose kriteret e VDPATGJ të matura në VDPFH nëse duke bërë kështu eliminon ose zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje të kontabilitetit (shiko më poshtë):

(i) Kostoja e amortizuar dhe metoda efektive e interesit

Metoda efektive e interesit është një metodë e llogaritjes së koston së amortizuar të një instrumenti borxhi dhe shpërndarjes së të ardhurave nga interesi për periudhën përkatëse.

Për pasuritë financiare, përveç pasurive financiare të cilat kanë rënë në vlerë, të blera ose të gjeneruara përbrenda portfolios së bankës (d.m.th. pasuritë të cilat janë të dëmtuara nga kredia në njohjen fillestare), norma efektive e interesit është norma që saktësisht zbrit vlerat e arkëtimeve të vlerësuara në të ardhmen (përfshirë të gjitha tarifat e paguara ose pranuar që formojnë një pjesë integrale të normës efektive të interesit, kostove të transaksionit dhe primeve ose zbritjeve të tjera) duke përjashtuar humbjet e pritura të kredisë, përgjatë jetës së pritshme të instrumentit të borxhit, ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më të shkurtër, në vlerën kontabël bruto të instrumentit të borxhit në njohjen fillestare. Për pasuritë financiare që kanë rënë në vlerë, të blera ose të gjeneruara përbrenda portfolios së bankës, një normë efektive interesi e rregulluar nga kredia llogaritet duke zbritur flukset e vlerësuara të parasë së ardhshme, përfshirë humbjet e pritura të kredisë, në koston e amortizuar të instrumentit të borxhit në njohjen fillestare. Kostoja e amortizuar e një pasurie financiare është shuma në të cilën pasuria financiare matet në njohjen fillestare minus ripagimet e kryera, plus amortizimin kumulativ duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo ndryshimi midis asaj shume fillestare dhe shumës së maturimit, të rregulluar për çdo humbje kompensimi. Vlera kontabël neto e një pasurie financiare është kostoja e amortizuar e një pasurie financiare para se të rregullohet për çdo rënie në vlerë.

Të ardhurat nga interesi njihen duke përdorur metodën e interesit efektiv për instrumentet e borxhit të matur më pas me koston e amortizuar dhe në VDPATGJ. Për pasuritë financiare, përveç pasurive financiare të rëna në vlerë, të blera ose të gjeneruara brenda portfolios së bankës, të ardhurat nga interesi llogariten duke aplikuar normën efektive të interesit në vlerën kontabël bruto të një pasurie financiare, përveç pasurive financiare që më pas kanë rënë në vlerë (shiko më poshtë). Për pasuritë financiare që kanë rënë në vlerë, të ardhurat nga interesi njihen duke aplikuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të pasurisë financiare.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(g) Pasuritë financiare (vazhdim)

(i) Kostoja e amortizuar dhe metoda efektive e interesit (vazhdim)

Nëse, në periudhat pasuese të raportimit, rreziku i kredisë në instrumentin financiar të dëmtuar, përmirësohet në mënyrë që pasuria financiare të mos bie në vlerë, të ardhurat nga interesi njihen duke aplikuar normën efektive të interesit në vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare. Për pasuritë financiare të dëmtuara të blera ose të gjeneruara brenda portfolios së bankës, banka njeh të ardhura nga interesi duke aplikuar normën efektive të interesit të rregulluar nga kredia në koston e amortizuar të pasurisë financiare nga njohja fillestare. Llogaritja nuk kthehet në bazën bruto edhe nëse rreziku i kredisë i pasurisë financiare përmirësohet më pas në mënyrë që pasuria financiare të mos jetë më e zhvlerësuar. Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje dhe përfshihen në zërin "të ardhura nga financimi - të ardhura nga interesi" (shënimi 25).

(ii) Instrumentet e borxhit të klasifikuar si në VDPATGJ

Obligacionet e korporatave të mbajtura nga Banka klasifikohen në VDPATGJ. Obligacionet e korporatave fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit. Më pas, ndryshimet në vlerën kontabël të këtyre bonove të korporatave si rezultat i fitimeve dhe humbjeve të këmbimit valutor (shih më poshtë), fitimet nga zhvlerësimi ose humbjet (shiko më poshtë) dhe të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën efektive të interesit (shiko (i) më lart) njihen në fitim ose humbje. Shumat që njihen në fitim ose humbje janë të njëjta me shumat që do të njiheshin në fitim ose humbje nëse këto obligacione të korporatave do të ishin matur me koston e amortizuar. Të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën kontabël të këtyre bonove të korporatave njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe grumbullohen nën titullin e rezervës së rivlerësimit të investimeve. Kur këto obligacione të korporatave njihen si të njohura, fitimet ose humbjet kumulative të njohura më parë në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse klasifikohen në fitim ose humbje.

(iii) Pasuritë financiare në VDPFH

Pasuritë financiare që nuk plotësojnë kriteret për matjen me koston e amortizuar ose VDPATGJ (shiko më lartë) maten në VDPFH. Në mënyrë të veçantë:

- (a) Investimet në instrumentet e kapitalit neto klasifikohen si në VDPFH, përveç nëse Banka cakton një investim kapitali, i cili as nuk mbahet për tregti, as një konsideratë kontingjente që rrjedh nga një kombinim biznesi, si në VDPATGJ për njohjen fillestare.
- (b) Instrumentet e borxhit që nuk plotësojnë kriteret e koston së amortizuar ose kriteret e VDPATGJ klasifikohen si në VDPFH. Përveç kësaj, instrumentet e borxhit që plotësojnë ose kriteret e koston së amortizuar ose kriteret e VDPATGJ mund të përcaktohen si në VDPFH pas njohjes fillestare nëse një përcaktim i tillë eliminon ose zvogëlon ndjeshëm një matje ose mospërputhje të njohjes (të ashtuquajturat 'mospërputhje kontabël') që do të lindin nga matja aktivet ose detyrimet ose njohja e fitimeve dhe humbjeve prej tyre në baza të ndryshme. Banka nuk ka caktuar ndonjë instrument borxhi si në VDPFH.
- (c) Pasuritë financiare në VDPFH maten me vlerën e drejtë në fund të çdo periudhe raportimi, me çdo fitim ose humbje të vlerës së drejtë të njohur në fitim ose humbje në masën që ato nuk janë pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse të caktuar. Fitimi ose humbja neto e njohur në fitim ose humbje përfshin çdo dividend ose interes të fituar në aktivin financiar dhe përfshihet në "zërin tjetër të fitimeve dhe humbjeve".

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(g) Pasuritë financiare (vazhdim)

(iv) Fitimet dhe humbjet e këmbimit valutor

- a) Sasia kontabël e pasurisë financiare që janë të shprehura në një valutë të huaj përcaktohet në atë valutë të huaj dhe të përkthyer në kursin e pikës në fund të çdo periudhe raportimi. Në mënyrë të veçantë, për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar që nuk janë pjesë e një marrëdhënieje të caktuar të mbrojtjes, diferencat e këmbimit njihen në fitim ose humbje në zërin tjetër të fitimeve dhe humbjeve;
- b) Për instrumentet e borxhit të matur në VDPATGJ që nuk janë pjesë e një marrëdhënieje të caktuar të mbrojtjes, diferencat e këmbimit në koston e amortizuar të instrumentit të borxhit njihen në fitim ose humbje në zërin tjetër të fitimeve dhe humbjeve. Diferencat e tjera të këmbimit njihen në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse në rezervën e rivlerësimit të investimeve;
- c) për pasuritë financiare të matura në VDPFH që nuk janë pjesë e një marrëdhënieje të caktuar të mbrojtjes, diferencat e këmbimit njihen në fitim ose humbje në zërin e "fitimeve dhe humbjeve të tjera"; dhe
- d) për instrumentet e kapitalit të matur në VDPATGJ, diferencat e këmbimit njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse në rezervën e rivlerësimit të investimeve.

(v) Çregjistrimi i pasurive financiare

Banka çregjistron një pasuri financiare vetëm kur skadojnë të drejtat kontraktuale të fluksit të parave nga pasuria, ose kur transferon pasurinë financiare dhe në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë në një entitet tjetër. Nëse Banka nuk transferon dhe nuk mban në masë të madhe të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe vazhdon të kontrollojë pasurinë e transferuar, Banka njeh interesin e saj të mbajtur një pasuri dhe një detyrim shoqërues për shumat që mund të duhet të paguajë.

Për çregjistrimin e një pasuri financiare të matur me koston e amortizuar, diferenca midis vlerës kontabël të pasurisë dhe shumës së vlerës së marrë dhe të arkëtueshme njihet në fitim ose humbje. Përveç kësaj, në çregjistrimin e një investimi në një instrument borxhi të klasifikuar si në VDPATGJ, fitimi ose humbja kumulative e grumbulluar më parë në rezervën e rivlerësimit të investimeve është riklasifikuar në fitim ose humbje.

(vi) Shlyerja e pasurive

Banka shlyen pasuritë financiare, tërësisht ose pjesërisht, kur ka shteruar të gjitha përpjekjet praktike të rimëkëmbjes dhe ka konkluduar se nuk ka ndonjë pritje të arsyeshme të rimëkëmbjes. Treguesit se nuk ka ndonjë pritje të arsyeshme të rimëkëmbjes përfshijnë (i) ndërprerjen e veprimtarisë përmbartimore dhe (ii) kur metoda e rimëkëmbjes së Bankës është mbyllje e detyrueshme mbi kolateralin dhe vlera e kolateralit është e tillë që nuk ka ndonjë pritje të arsyeshme të rikuperimit të plotë. Banka mund të fshijë pasuritë financiare që janë ende subjekt i veprimtarisë përmbartimore.

(f) Detyrimet financiare

Klasifikimi si borxh ose kapital

Instrumentet e borxhit dhe të kapitalit neto klasifikohen ose si detyrime financiare ose si kapital në përputhje me përmbajtjen e marrëveshjeve kontraktuale dhe përkufizimet e një detyrimi financiar dhe një instrumenti të kapitalit neto. Të gjitha detyrimet financiare maten më pas me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv ose në VDPFH.

Sidoqoftë, detyrimet financiare që lindin kur një transferim i një aktivi financiar nuk kualifikohet për çregjistrim ose kur zbatohet qasja e vazhdueshme e përfshirjes, dhe kontratat e garancisë financiare të lëshuara nga Banka, maten në përputhje me politikat specifike të kontabilitetit të përcaktuara më poshtë.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(h) Detyrimet financiare (vazhdim)

Detyrimet financiare në vlerën e drejtë

Detyrimet financiare klasifikohen në VDPFH kur detyrimi financiar është (i) konsiderim i kushtëzuar i një blerësi në një kombinim biznesi, (ii) i mbajtur për tregtim ose (iii) i caktuar si në VDPFH.

Një detyrim financiar klasifikohet si i mbajtur për tregtim nëse:

- a) Është fituar kryesisht për qëllim të riblerjes së tij në afatin e afërt; ose
- b) Në njohjen fillestare është pjesë e një portofoli të instrumenteve financiare të identifikuara që Banka administron së bashku dhe ka një model aktual të kohëve të fundit të marrjes së fitimit afatshkurtër; ose
- c) Është një derivat, përveç një derivati që është një kontratë e garancisë financiare ose një instrument mbrojtës i caktuar dhe efektiv.

Një detyrim financiar përveç një detyrimi financiar i mbajtur për tregtim ose konsiderim i kushtëzuar i një blerësi në një kombinim biznesi mund të përcaktohet si në VDPFH pas njohjes fillestare nëse:

- a) Një përcaktim i tillë eliminon ose zvogëlon ndjeshëm një matje ose mospërputhje të njohjes që do të lindte ndryshe; ose
- b) Detyrimi financiar është pjesë e një grupi të pasurive financiare ose detyrimeve financiare ose të dyja, i cili menaxhohet dhe performanca e tij vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë, në përputhje me menaxhimin e dokumentuar të bankës ose strategjinë e investimeve, dhe informacionin rreth grupimit. sigurohet brenda kësaj baze; ose
- c) Ajo bën pjesë në një kontratë që përmban një ose më shumë derivate të ngulitur.

Detyrimet financiare në VDPFH maten në vlerën e drejtë, me fitimet ose humbjet që vijnë nga ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje në atë masë sa ato nuk janë pjesë e një marrëdhënieje të caktuar të mbrojtjes Fitimi ose humbja neto e njohur në fitim ose humbje përfshin çdo interes i paguar për detyrimin financiar dhe është përfshirë në linjën 'fitimet dhe humbjet e tjera' në fitim ose humbje.

Sidoqoftë, për detyrimet financiare të përcaktuara si në VDPFH, shuma e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i atribuohet ndryshimeve në rrezikun e kredisë së këtij detyrimi njihet në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, përveç nëse njohja e efekteve të ndryshimit në rrezikun e kredisë së pasivit në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse do të krijojnë ose zgjerohet një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje. Shuma e mbetur e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit njihet në fitim ose humbje. Ndryshimet në vlerën e drejtë që i atribuohen rrezikut të kredisë së një detyrimi financiar, të cilat njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, nuk janë rriklasifikuar më pas në fitim ose humbje; në vend të kësaj, ato transferohen në fitime të mbajtura me rastin e njohjes së detyrimit financiar.

Fitimet ose humbjet në kontratat e garancisë financiare të lëshuara nga Banka të përcaktuara nga Banka si në VDPFH njihen në fitim ose humbje.

Detyrimet financiare të matura sipas kostos së amortizuar

Detyrimet financiare që nuk janë (i) konsiderim kontigjent i një blerësi në një kombinim biznesi, (ii) i mbajtur për tregtim, ose (iii) i mbajtur përmes VDPFH, maten më pas me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit.

Metoda efektive e interesit është një metodë e llogaritjes së kostos së amortizuar të një detyrimi financiar dhe të shpërndarjes së shpenzimeve të interesit për periudhën përkatëse. Norma efektive e interesit është ajo normë që zbrit saktësisht pagesa të parave të gatshme (përfshirë të gjitha tarifat dhe pikat e paguara ose të pranuar që përbëjnë një pjesë integrale të normës efektive të interesit, kostot e transaksionit dhe primet e tjera ose zbritjet) përgjatë jetës së pritshme të detyrimit financiar ose (kur është e përshtatshme) një periudhë më e shkurtër, me koston e amortizuar të një detyrimi financiar.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(h) Detyrimet financiare (vazhdim)

Detyrimet e kontratës së garancisë financiare

Një kontratë e garancisë financiare është një kontratë që kërkon që emetuesi të bëjë pagesa të specifikuara për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që i shkaktohet sepse një debitor i specifikuar nuk arrin të bëjë pagesa kur është në përputhje me kushtet e një instrumenti borxhi. Detyrimet e kontratës së garancisë financiare maten fillimisht me vlerat e tyre të drejta dhe, nëse nuk përcaktohen si në VDPFH dhe nuk rrjedhin nga një transferim i një aktivi, maten më pas në vlerën më të lartë prej:

- shumën e lejimit të humbjes të përcaktuar në përputhje me SNRF 9 (shiko pasuritë financiare më lartë); dhe
- shuma e njohur fillimisht më pak, kur është e përshtatshme, amortizimi kumulativ i njohur në përputhje me politikat e njohjes së të ardhurave të përcaktuara më sipër.

Fitimet dhe humbjet e këmbimit valutor

Për detyrimet financiare që shprehen në një valutë të huaj dhe maten me koston e amortizuar në fund të çdo periudhe raportimi, fitimet dhe humbjet e këmbimit valutor përcaktohen bazuar në koston e amortizuar të instrumenteve. Këto fitime dhe humbje nga kursi i këmbimit njihen në zërin "fitime dhe humbje të tjera" në fitim ose humbje për detyrimet financiare që nuk janë pjesë e një marrëdhënieje të caktuar të mbrojtjes.

Për ato që përcaktohen si një instrument mbrojtës për një mbrojtje të rrezikut në valutë të huaj, fitimet dhe humbjet nga këmbimi i valutave të huaja njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe grumbullohen në një komponent të veçantë të kapitalit neto.

Vlera e drejtë e detyrimeve financiare të shprehura në një valutë të huaj përcaktohet në atë valutë të huaj dhe të përkthyer në kursin e pikës në fund të periudhës raportuese. Për detyrimet financiare të matura si në VDPFH, përbërësi i këmbimit valutor përbën një pjesë të fitimeve ose humbjeve të vlerës së drejtë dhe njihet në fitim ose humbje për detyrimet financiare që nuk janë pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse të caktuar.

Çregjistrimi i detyrimeve financiare

Banka e çregjistron detyrimet financiare kur dhe vetëm kur detyrimet e Bankës shkarkohen, anulohen ose kanë skaduar. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar të çregjistruar dhe vlerës së paguar dhe të pagueshme njihet në fitim ose humbje.

Kur Banka shkëmben me huadhënësin ekzistues një instrument borxhi në një tjetër me terma thelbësisht të ndryshëm, një shkëmbim i tillë llogaritet si shuarje e detyrimit financiar fillestar dhe njohje e një detyrimi të ri financiar. Në mënyrë të ngjashme, Banka llogarit një modifikim thelbësor të kushteve të një detyrimi ekzistues ose një pjesë të tij si shuarje e detyrimit financiar origjinal dhe njohjes së një detyrimi të ri. Supozohet se termat janë thelbësisht të ndryshëm nëse vlera aktuale e zbritur e fluksit të parave sipas kushteve të reja, përfshirë çdo tarifë të paguar neto të çdo tarife të marrë dhe të zbritur duke përdorur normën fillestare efektive është të paktën 10 përqind e ndryshme nga vlera e zbritur e fluksit të mbetur monetary të detyrimit financiar origjinal. Nëse modifikimi nuk është thelbësor, ndryshimi midis:

(1) Vlerën kontabël të detyrimit përpara modifikimit; dhe

(2) Vlera e tanishme e fluksit të parave pas modifikimit

njihet në fitim ose humbje si fitim ose humbje modifikimi brenda fitimeve dhe humbjeve të tjera.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(i) Humbjet në vlerën e kredive dhe avanseve

Në çdo datë raportimi Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që pasuritë financiare të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes kanë pësuar humbje të vlerës. Një pasuri ose një grup pasurish financiarë humbin vlerën kur ka evidenca objektive që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë, dhe që ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në flukset e ardhshme të parasë së pasurisë që mund të matet në mënyrë të besueshme.

Evidenca objektive që pasuritë financiare humbin vlerën mund të përfshijë vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit, mospagesa apo vonesa nga huamarrësi, ristrukturimi i kredisë dhe avanseve nga Banka me kushte që Banka nuk do ta kishte konsideruar më herët, të dhënat që një huamarrës ose huadhënës po falimenton, humbja e një tregu aktiv për letra me vlerë, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup pasurishë të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit ose emetuesit në grup, apo kushtet ekonomike që lidhen me sjelljen joperformuese në grup. Metoda bazë e përdorur për kalkulimin e humbjeve të vlerës së kredive në grup është nëpërmjet modelimit të sjelljes së mëhershme të klientit (në terma të përgjithshëm). Ky model bazohet në të ashtuquajturin koeficientët "roll-rate" përmes të cilëve kalkulohe koeficientët mesatarë historik.

Dega llogarit normat aktuale të vonesave vjetore për kreditë aktuale gjatë 12 muajve të fundit dhe zbaton këto norma ndaj riskut neto (duke zbritur kolateralin e pranueshëm në para – cash collateral) të kredive aktuale në baza mujore. Banka kryen analiza të normave të rrotullimit veç e veç për kredi dhe garancione. Metoda e mesatares historike është një metodë e thjeshtësuar që përdoret për të plotësuar modelin e "Roll Rate". Metoda e mesatares historike paraqet një llogaritje të mesatare vjetore duke e bazuar në performancën e kaluar. Periudha kohore e zgjedhur është 12 muaj e cila është mjaftueshme e gjatë për të sheshuar ndikimet nga ndonjë rritje e konsiderueshme e faktorëve, ndryshimeve në vlerësimin e kredimarrësve apo praktikave të huadhënës, përqendrimi i trendeve sa i përket numrit të kredive në vonesë, si dhe ndryshimit të kushteve ekonomike lokale dhe nacionale. Koeficienti final i mesatares historike për klasifikimet standard dhe vrojtuese është i kufizuar dëri në proporcionin e klasifikimit nën-standard.

Provizionet e krijuara për humbjet e mundshme në kredi dhe avanse të cilat janë të klasifikuara si si standarde dhe vrojtuese, klasifikohen si provizione të përgjithshme. Ekspozimet për zërat jashtë-bilancor sikurse garancionet dhe linjat kreditore janë të klasifikuara në të njejtën mënyrë. Për secilën kategori risku, normat minimale të provizionimit janë si më poshtë:

Strategjia e rrezikut	Provizionimi humbjeve (rregullorja e BQK-së)	Provizionimi i humbjet i aplikuar nga Banka
Standard	Pa minimum	Modeli 'Roll rate'
Vrojtuese	Pa minimum	Modeli 'Roll rate'
Nën-Standard	Minimumi 20%	20%
Të dyshimta	Minimumi 50%	50%
Humbje	100%	100%

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(i) Humbjet në vlerën e kredive dhe avanseve (vazhdim)

Normat kolektive të provizionimit të kredive dhe avanseve për klasifikimet Standard dhe Vrojtuese janë të prezentuara në tabelën e mëposhtme:

Klasa	Kategoria	Vonesa (X=Ditët në vonesë)	2019 Provizionimi %	2018 Provizionimi %
A	Standard – Kreditë e mbuluara me para të gatshme	$X \geq 0$	0.00%	0.00%
A0	Standard – Zë bilancor	$X=0$	0.38%	0.09%
A1	Standard – Zë bilancor	$0 < X \leq 30$	5.17%	10.23%
A0	Standard – Zë bilancor	$X=0$	0.00%	0.00%
A1	Standard – Zë bilancor	$0 < X \leq 30$	0.00%	0.04%
Standard	Norma Mesatare e ponderuar	$0 < X \leq 30$	-	0.61%
B	Vrojtuese - Zë Bilancor	$30 \leq X \leq 60$	20.00%	20.00%
B	Vrojtuese - Zë jasht-bilancor	$30 \leq X \leq 60$	0.06%	0.16%
Vrojtues	Norma Mesatare e ponderuar	$30 \leq X \leq 60$	-	18.21%
-	Mbitërheqjet e pashfrytëzuara - Zë jashtë-bilancor	$X \geq 0$	0.20%	0.20%

Banka i konsideron evidencat e humbjeve në vlerën e kredive dhe avanseve si dhe letrave me vlerë të të mbajtura deri në maturim në nivel specifik dhe në nivel kolektiv. Ato të cilat nuk kanë pësuar ndonjë humbje specifike në vlerë vlerësohen në mënyrë kolektive për ndonjë humbje në vlerë që ka ndodhur por që ende nuk është identifikuar.

(j) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë banknotat dhe monedhat në qarkullim, balancat e pakufizuara që mbahen në bankat qendrore dhe pasuritë që janë shumë likuide me maturitet fillestar më pak se tre muaj, të cilat i nënshtrohen rrezikut të parëndësishëm të ndryshimit në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga Banka në menaxhimin e zotimeve afatshkurtëra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen sipas koston së amortizuar në pasqyrën e pozitës financiare.

(k) Depozitat dhe huatë

Depozitat dhe huatë janë burimi kryesor i financimit të Bankës.

Depozitat në fillim maten sipas vlerës së drejtë minus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas maten sipas koston së amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit.

(l) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve të mëparshme, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv i cili mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur që benifitet ekonomike do të kërkojnë për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke diskontuar vlerën e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe rreziqet specifike ndaj detyrimit. Lëshimet e diskontimit njihen si kosto financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(m) Përfitimet e punonjësve

(i) Kontributet e obligueshme të sigurimit shoqëror

Banka bënë vetëm pagesa të kontributeve të obligueshme që ofrojnë përfitim të pensionit për punonjësit pasi të pensionohen. Qeveria e Kosovës është përgjegjëse për të ofruar minimumin e pensionit të Kosovës sipas planit të definuar të pensionit. Kontributet e Bankës në planin pensional ngarkohen në fitim ose humbje në momentin e ndodhjes.

(n) Pronat dhe paisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë paraqitur sipas kostonus minus zhvlerësimit të akumuluar dhe humbjeve nga dëmtimet.

Kosto përfshinë shpenzimet të cilat i atribuohen direkt blerjes së pasurisë.

Kur pjesët e një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve kanë jetë të ndryshme të përdorimit, ato trajtohen si zëra të veçantë (komponenta kryesore) të impianteve dhe pajisjeve.

Një zëri i pronës dhe pajisjeve çregjistrohet në rast se shitet ose kur nuk ka përfitime të ardhme ekonomike që pritet të lindin nga përdorimi i vazhdueshëm i pasurisë. Çdo fitim ose humbje që lind me rastin e shitjes së një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve, përcaktohet si diferencë midis të ardhurave nga shitja dhe vlerës kontabël neto të pasurisë, dhe njihet në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kosto e zëvendësimit të një pjese të pronës dhe pajisjeve njihet sipas vlerës bartëse të zërit nëse përfitimi i ardhshëm ekonomik i integruar brenda pjesës së pasurive është i mundshëm të rrjedhë në kompani dhe kosto e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të pronës dhe pajisjeve nga dita në ditë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes kur ato ndodhin.

(iii) Amortizimi

Amortizimi njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes sipas metodës lineare përgjatë jetës së vlerësuar të përdorimit të pasurive. Metodatat e zhvlerësimit, jetët e përdorimit dhe vlerat e mbetura (nëse nuk janë domethënëse) rivlerësohen në datën e raportimit.

Jetët e vlerësuar të përdorimit për periudhat e tanishme dhe krahasuese ishin siç vijon:

• Pajisjet dhe mobilet e zyrës	5 vite
• Pasuritë tjera joqarkulluese	5 vite
• Automjetet	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen në afatin e qirasë apo jetës së tyre të dobishme, varësisht se cila është më e shkurtër (10 vjet).

(iv) Pasuritë e paprekshme

Pasuritë e paprekshme me jetë të caktuar të përdorimit dhe të cilat janë blerë ndaras njihen sipas kostonus minus amortizimit të akumuluar dhe humbjeve nga dëmtimet. Amortizimit njihet duke përdorur metodën lineare përgjatë jetës së dobishme të pasurisë. Jeta e përdorimit dhe metoda e rishikohet në fund të secilës date të raportimit, ndërsa çfarëdo ndryshimi ka efekt dhe merret parasysh për të ardhmen. Jeta e dobishme e softuerit është pesë vjet. Pasuritë e paprekshme me jetë të pacaktuar të përdorimit dhe të cilat janë blerë ndaras njihen sipas kostonus minus humbjeve nga dëmtimet.

(v) Garancionet financiare dhe zotimet për kredi

Garancionet financiare janë kontrata të cilat kërkojnë nga Banka që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar poseduesin për ndonjë humbje që mund të ndodhë për shkak të dështimit për të paguar ndonjë huamarrës i caktuar në përputhje me kushtet e instrumentit të huamarrjes. Zotimet për kreditë janë zotime të Bankës që të afrojnë kredi në përpudhshmëri me afatet dhe kushtet e paracaktuara. Zotimet e tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozitës financiare nëse dhe atëherë kur bëhen të pagueshme.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(vi) Pasuritë e riposeduara

Kolaterali i mbajtur si pjesë e marrëveshjes për kredi mund të riposedohet nga Banka vetëm në rastet kur huamarrësi dështon të paguajë si dhe kur Banka merrë masat ligjore në përputhje me legjislacionin në Kosovë të cilat ia mundësojnë Bankës titullin ligjorë dhe pronësinë mbi pasurinë. Banka mund të shesë apo transferoj kolateralin vetëm pas kompletimit të këtyre procedurave. Pasuritë e riposeduara fillimisht njihen në vlerën e përcaktuar nga urdhëri gjykatës si dhe më pas maten sipas kostos më të ulët dhe vlerës neto të realizueshme dhe ndonjë fitim apo humbje nga shitja e këtyre pasurive njihet si humbje apo fitim.

Nga njohja fillestare Banka e klasifikon pasurinë e riposeduar minimum në kategorinë substandarde si dhe përllogaritë provizionin sipas klasifikimit. Gjithashtu, Banka e njeh kolateralin e riposeduar si pasuri vetëm kur e ka titullin ligjorë të plotë të kolateralit si dhe kur mund të përcaktohet vlera e drejtë e kolateralit në mënyrë të sigurt. Banka nuk mund të shesë, transferoj apo rizotoj kolateralin nëse procedurat ligjore për transferimin e pronësisë, si rezultat i mospagesës, nuk kanë përfunduar. Banka mbanë posedimin e pronës, të fituar nëpërmjet detyrimit ligjor, në formë të hipotekës për një periudhë maksimale prej 5 vjetësh. Nëse përgjatë këtyre 5 viteve pasuria nuk është shitur nga Banka, vlera e pasurisë bëhet zero.

(vii) Donacionet

Donacionet nuk njihen derisa ekziston siguria e arsyeshme që Banka do të përmbushë kushtet bashkangjitur me to dhe se donacionet do të pranohen. Donacionet njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes në baza sistematike përgjatë periudhës kur Banka njeh shpenzimet të cilat mbulohen nga donacioni. Në mënyrë specifike, donacionet njihen si të hyra të shtyra në pasqyrën e konsoliduar të pozitës financiare dhe transferohen në fitim ose humbje në mënyrë sistematike dhe racionale përgjatë jetës së dobishme të pasurisë së dhuruar.

(viii) Tatimi

Tatimi i tanishëm mbi të ardhurat kalkulohej në bazë të rregulloreve të aplikueshme në Kosovë mbi tatimin në të ardhura, duke përdorur normat tatimore të miratuara me datë të bilancit të gjendjes. Norma tatimore prej 10% në të ardhurat e korporatave është në përputhje me rregulloret e tatimeve të Kosovës që janë në fuqi, përkatësisht, Ligji Nr. 06/L-105 "Tatimi mbi të ardhurat nga korporatat", i publikuar më 27 qershor, 2019.

Profiti i tatueshëm dallon nga profiti i raportuar në pasqyrën e fitimi dhe humbjes sepse i përjashton pjesë të të hyrave apo shpenzimeve të cilat janë të tatueshme apo të zbritshme në vitet tjera, njëkohësisht, përjashton ato pjesë të të hyrave apo shpenzimeve që nuk janë kurrë të tatueshme apo të zbritshme. Tatimet e tjera, përveç atyre mbi të ardhurat, përfshihen tek shpenzimet operative. Tatimi i shtyrë mbi të ardhurat llogaritet sipas metodës së paraqitjes si detyrim në bilancë të gjendjes për diferencat e përkohshme që mund të shfaqen ndërmjet bazës tatimore të pasurive dhe detyrimeve dhe vlerës së tyre për qëllime të raportimit. Pasuritë e tatimeve të shtyra njihen deri në masën që profiti i tatueshëm në të ardhmen do të jetë në dispozicion kundrejt të cilit këto diferenca të përkohshme mund të përdoren. Pasuritë e tatimit të shtyrë zvogëlohen deri në masën kur nuk është më e mundshme që përfitimi tatimorë në fjalë nuk mund të realizohet.

Pasuritë dhe detyrimet e shtyra tatimore maten me normat tatimore të cilat priten të aplikohen në periudhën kur pasuria realizohet apo detyrimi është vendosur bazuar në normat tatimore që janë në fuqi apo janë buzë miratimit me datë të bilancit të gjendjes. Pasuritë dhe detyrimet e shtyra tatimore kompensohen kur e drejta e fuqizuar ligjorisht është miratuar me datë të bilancit të gjendjes.

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 nuk ka diferenca të përkohshme që do të kërkonin njohjen e tatimit të shtyrë pasuri ose detyrim në pasqyrat financiare.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

i) Aplikimi i ndryshimeve në standardet ekzistuese efektive për periudhën raportuese

- **SNRF 16 "Qiraja"** - miratuar nga BE në 31 tetor 2017 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 Janarit 2019). Sipas SNRF 16 një qiramarrës njihet një aktiv të së drejtës së përdorimit dhe një detyrim të qirasë. Aktivet e së drejtës së përdorimit trajtohen në mënyrë të ngjashme me aktivet e tjera jo-financiare dhe zhvlerësohen në përputhje me rrethanat. Detyrimi i qirasë fillimisht matet me vlerën e tanishme të pagesave të qirasë që paguhet gjatë afatit të qirasë, duke u zbritur me normën e nënkuptuar në qira nëse kjo mund të përcaktohet lehtësisht. Nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet me lehtësi, qiramarrësi përdor normën e tyre të huamarrjes në rritje. Ashtu si me paraardhësit e SNRF 16, SNK 17, qiradhënësit klasifikojnë qiratë si natyrë operative ose financiare. Një qira klasifikohet si një qira financiare nëse transferon në tërësi të gjitha rreziqet dhe përfitimet e rastësishme në pronësinë e një aktivi themelor. Përndryshe një qira klasifikohet si qira operative. Për qiradhëniet financiare një qiradhënësi njihet të ardhura nga financimi gjatë afatit të qirasë, bazuar në një model që pasqyron një normë periodike të kthimit të investimit neto. Një qiradhënësi njihet pagesat e qirasë operative si të ardhura mbi bazën lineare ose, nëse më shumë përfaqësues i modelit në të cilin përfitimi nga përdorimi i aktivitetit themelor është zvogëluar, një tjetër bazë sistematike.
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiare"** - Karakteristikat e parapagimit me kompensim negativ miratuar nga BE në 22 mars 2018 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 19 "Përfitimet e punonjësve"** - Plani i ndryshimit, ndalimit ose zgjidhjes - miratuar nga BE në 13 mars 2019 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019)
- **Ndryshimet në SNK 28 "Investime në bashkëpronësi dhe sipërmarrje të përbashkët"** - Interesat afatgjata në bashkëpronësi dhe ndërmarrje të përbashkëta - të miratuara nga BE në 8 shkurt 2019 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019)
- **Ndryshime në standarde të ndryshme për shkak të "Përmirësimeve në SNRF (cikli 2015 -2017)"** që vijnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllim të heqjes së mospërputhjeve dhe sqarimit të formulimeve - miratuar nga BE në 14 Mars 2019 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019),
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi trajtimet e taksave mbi të ardhurat"** - miratuar nga BE në 23 tetor 2018 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019).

Miratimi i këtyre standardeve të reja, ndryshimet në standardet ekzistuese dhe interpretimi nuk kanë çuar në ndryshime materiale në pasqyrat financiare të Bankës, përveç SNRF 16 që çoi në një ndryshim material në pasqyrat financiare të Bankës. Ndikimi fillestar i zbatimit të standardit shpaloset në Shënimin 3, (e) Qiradhëniet,

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

- ii) **Standardet dhe ndryshimet në standardet ekzistuese të lëshuara nga IASB dhe të miratuara nga BE por akoma jo-efektive**

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, ndryshimet e mëposhtme në standardet ekzistuese u nxorën nga IASB dhe u miratuan nga BE dhe që nuk janë akoma efektive.

- **Ndryshimet në SNK 1 "Paraqitja e Pasqyrave Financiare" dhe SNK 8 "Politikat e Kontabilitetit, Ndryshimet në Vlerësimet e Kontabilitetit dhe Gabimet"** - Përcaktimi i Materialitetit - miratuar nga BE në 29 nëntor 2019 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020)
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiarë", SNK 39 "Instrumentet Financiarë: Njohja dhe Matja" dhe SNRF 7 "Instrumentet Financiarë: Shpalosjet"** - Reforma e Standardit të Normave të Interesit - miratuar nga BE në 15 janar 2020 (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2020),
- **Ndryshime në Referencat e Kornizës Konceptuale në Standardet e SNRF-ve të miratuara nga BE më 29 nëntor 2019** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 janarit 2020).
- **SNRF 14 "Llogaritë rregulluese të shtyrjes"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016) - Komisioni Evropian ka vendosur të mos fillojë procesin e miratimit të këtij standardi të përkohshëm dhe të presë standardin përfundimtar,
- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimit"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2021),
- **Ndryshimet në SNRF 3 "Kombinimet e Biznesit"** - Përkufizimi i një biznesi (efektiv për kombinimet e biznesit për të cilin data e blerjes është në ose pas fillimit të periudhës së parë të raportimit vjetor që fillon në ose pas 1 janarit 2020 dhe për blerjet e pasurive që ndodhin në ose pas fillimit të asaj periudhe)
- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investime në bashkëpronësi dhe sipërmarrje të përbashkët"** - Shitje ose Kontribut i Aseteve midis një Investitori ose Ndërmarrësi i saj ose Ndërmarrja e Përbashkët dhe ndryshimet e tjera (data e hyrjes në fuqi e shtyrë pafundësisht deri në projektin kërkimor në është përfunduar metoda e kapitalit neto).

Banka parashikon që miratimi i këtyre standardeve të reja dhe ndryshimeve në standardet ekzistuese nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e aplikimit fillestar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, ka nxjerrë rregulloren "Rregullorja për zbatimin e Standardit Ndërkombëtar të Raportimit Financiar 9", e cila nënkupton që Bankat të llogaritin dhe njohin humbjet e pritshme të kredisë që fillojnë nga 1 janari i vitit 2020, bazuar në kërkesat e SNRF 9.

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

Procesi i menaxhimit të riskut dhe funksionet e përfshira në këtë proces janë një nga përgjegjësitë kryesore të Bordit të Drejtorëve të kompanisë mëmë. Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut, i cili vepron në kuadër të Bordit të Drejtorëve, është organizuar në Njësinë e Menaxhimit të Rrezikut së Pasurive-Detyrimeve, Rrezikut Kreditor si dhe Njësisë Ekonomike Kapitale, Rreziku Operacional dhe Verifikimi i Modeleve dhe Njësia e Rreziqeve të Degëve.

Procesi i menaxhimit të riskut të Bankës është kryer në kuadër të politikave të riskut të cilat janë të vendosura nga Departamenti i Menaxhimit të Riskut dhe të nxjerra nga Bordi i Drejtorëve dhe standardeve të shkruara të cilat përmbajnë standardet e politikave të riskut.

Këto politika të cilat kanë hyrë në fuqi në përputhje me praktikatat ndërkombëtare janë standarde të përgjithshme që përmbanjnë: organizimin dhe fushëveprimin e funksionit të menaxhimit të rrezikut, politikat e matjes së rrezikut, detyrat dhe përgjegjësitë e grupit të menaxhimit të rrezikut, procedurat për përcaktimin e limiteve të rrezikut, mënyrat për të eliminuar shkeljet e limiteve dhe miratimin, konfirmimin që duhet të jepet në një shumëllojshmëri të ngjarjeve dhe situatave. Fushëveprimi dhe përmbajtja e sistemit të menaxhimit të riskut të Bankës është dhënë nga llojet kryesore të riskut.

Banka i ekspozohet rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku kreditor
- rreziku i likuiditetit
- rreziku i tregut
- rreziku operacional

Ky shënim paraqet informacione rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit nga rreziqet më lartë, objektivat e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe menaxhimin e kapitalit nga Banka.

(a) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjeve financiare të bankës nëse klienti apo pala tjetër e një instrument financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale, dhe vjen kryesisht nga kreditë e bankës për klientët, bankat e tjera dhe investimeve.

Rreziku kreditor përcaktohet si rreziku i dështimit nga mosperformimi me kërkesat ose dështimi për të përmbushur detyrimet pjesërisht ose tërësisht nga ana e klientëve në kontratën e transaksionit me Bankën. Metodologjia dhe përgjegjësitë e menaxhimit të rrezikut kreditor, kontrollit dhe monitorimit si dhe korniza e limiteve të rrezikut kreditor janë të përcaktuara me politikën e rrezikut kreditor. Banka përcakton, mat dhe menaxhon rrezikun kreditor të të gjitha produkteve dhe aktiviteteve. Bordi i Drejtorëve i rishikon politikat dhe strategjitë e rrezikut kreditor minimum në baza vjetore. Menaxhmenti i Lartë është përgjegjës për zbatimin e politikave të rrezikut kreditor të cilat janë të miratuara nga Bordi i Drejtorëve.

Si rezultat i kredive dhe analizave të rrezikut kreditor, të gjitha gjetjet i raportohen Bordit të Drejtorëve dhe Menaxhmentit të Lartë në baza të rregullta. Përveç transaksioneve dhe proceseve të vlerësimit të rrezikut kreditor, monitorimi i rrezikut kreditor i referohet poashtu edhe monitorimit dhe menaxhimit të kredive sipas sektorëve, sigurimit, gjeografisë, valutës, llojit të kredive si dhe vlerësimit kreditorë.

Këto kufij përcaktohen në atë mënyrë që minimizojnë përqendrimin e rrezikut brenda sektorëve të veçantë. Kufijtë e tepërt të rrezikut deri në kërkesat ligjore dhe kufijtë e kufijve konsiderohen si një përjashtim. Bordi i Drejtorëve ka autorizimin të aprovojë përjashtime. Rezultatet e kontrollit të kufijve të rrezikut dhe vlerësimet e këtyre kufijve janë paraqitur nga Auditi i Brendshëm dhe Banka e Menaxhimit të Riskut tek Menaxhmenti dhe Bordi i Drejtorëve.

Banka përdor sisteme të mbështetjes së vendimeve të kreditit të cilat janë krijuar me qëllim të administrimit të rrezikut të kredisë, vendimeve të huazimit, kontrollin e procesit të kredisë dhe sigurimin e kredisë. Konsistenca e sistemeve të

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(a) Rreziku kreditor (vazhdim)

mbështetjes së vendimit të kredisë me strukturën e aktiviteteve, madhësisë dhe kompleksitetit të Bankës shqyrtohet vazhdimisht. Sistemet e mbështetjes së vendimit të kreditit përfshijnë vlerësimin e Komitetit të Riskut dhe miratimin e Bordit të Drejtorëve.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor

Ekspozimet maksimale ndaj rrezikut të kredisë para kolateralit dhe përmirësime të tjera të kredisë më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 janë si më poshtë:

	<u>Më 31 dhjetor 2019</u>	<u>Më 31 dhjetor 2018</u>
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (shënimi 7)	19,307,459	14,421,855
Paraja në banka (referencë shënimi 7)	3,429,725	8,544,260
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	67,839,663	83,809,282
Investimet në letra me vlerë	5,177,446	2,118,926
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	32,663,621	11,504,823
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	128,417,914	120,399,146

Kualiteti i kredive sipas klasës së pasurive financiare

	As në vonesë e as të provizionuara	Në vonesë por jo të provizionuara	Në vonesë dhe të provizionuara	Total
31 dhjetor 2019				
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (referencë shënimi 7)	19,307,459	-	-	19,307,459
Paraja në banka (referencë shënimi 7)	3,429,725	-	-	3,429,725
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	66,871,562	-	968,101	67,839,663
Investimet në letra me vlerë	5,177,446	-	-	5,177,446
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	32,663,621	-	-	32,663,621
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	127,449,813	-	968,101	128,417,914

	As në vonesë e as të provizionuara	Në vonesë por jo të provizionuara	Në vonesë dhe të provizionuara	Total
31 dhjetor 2018				
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (referencë shënimi 7)	14,421,855	-	-	14,421,855
Paraja në banka (referencë shënimi 7)	8,544,260	-	-	8,544,260
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	75,886,836	7,135,787	786,660	83,809,282
Investimet në letra me vlerë	2,118,926	-	-	2,118,926
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	11,504,823	-	-	11,504,823
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	112,476,700	7,135,787	786,660	120,399,146

Kreditë dhe avanset për klientët janë me norma fikse dhe variabile të interesit.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(a) Rreziku kreditor (vazhdim)

Humbja në vlerë e kredive dhe letrave me vlerë

Humbja e vlerës së kredive dhe letrave me vlerë bëhet për kreditë dhe letra me vlerë për të cilat Banka konstaton se ka një probabilitet që nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjithë principalin dhe interesin e duhur sipas kushteve kontraktuale të kredisë / instrumentit.

Kreditë në vonesë për të cilat nuk llogaritet humbje vlere

Kreditë dhe letrat me vlerë, ku interesi kontraktual ose pagesa e principalit janë në vonesë, por Banka beson se kalkulimi i humbjes së vlerës nuk është e përshtatshme në bazë të nivelit të sigurisë / kolateralit në dispozicion dhe/ose fazës së arkëtimit të shumës së huasë.

Lejimet për humbjet në vlerë

Banka ka themeluar fond për humbjet nga rënia në vlerë që përfaqëson vlerësimin e humbjeve të ndodhura të portfolios

Kreditë dhe avanset për klientët, neto	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
As në vonesë e as të provizionuara	66,871,562	75,886,836
Në vonesë dhe të provizionuara	-	786,660
Në vonesë por jo të provizionuara	968,101	7,135,786
Total	67,839,663	83,809,282

Analiza e ekspozimit të rrezikut kreditor sipas ditëve në vonesë është më poshtë:

Kategoria (vjetërsia)	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Standarde (0 ditë në vonesë)	67,107,466	75,809,433
Standarde (0-30 ditë në vonesë)	-	7,981,738
Vrojtuese (31-60 ditë në vonesë)	188,751	209,001
Nën Standard (61-90 ditë në vonesë)	988,543	746,908
Të dyshimta (91-180 ditë në vonesë)	49,476	25,178
Humbje (mbi 180 ditë në vonesë)	1,325,532	732,140
Interesi akrual	201,971	438,454
Minus: Tarifa e shtyrë e disbursimit	(69,412)	(93,727)
Totali i kredive	69,792,327	85,849,125
Minus: Provizionin për humbjet nga kreditë	(1,952,664)	(2,039,843)
Totali i kredive dhe avanseve për klientët, neto	67,839,663	83,809,282

Më poshtë është një analizë e kolateralit të marrë si mbulesë në lidhje me kreditë dhe paradhëniet për klientët:

Kreditë dhe avanset per klientët	Ekspozimi maksimal ndaj riskut kreditor	Patundshmëri	Total kolateral	Kolateral i tepërt	Ekspozim i Neto
31 dhjetor 2019	67,839,663	295,816,586	73,835,635	227,976,923	-
31 dhjetor 2018	83,809,282	307,439,429	77,809,282	217,630,147	6,000,000

Banka nuk është e lejuar që të shesë a po të lë peng prapë në kontrata kredie në mungesë të mospagesës nga pronari i kolateralit.

Ekspozimi neto përbëhet nga një kredi për një klient të grupit të miratuar nga qendra, për të cilat kolaterali nuk mbahet në nivel lokal, por në nivelin mëmë.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(b) Koncentrimi

Banka IS ka një strategji kreditimi që përcakton llojet e investimeve (koncentrimet) duke u bazuar kryesisht në segmentet ekonomike siç janë industria, tregtia, ndërtimi, etj. Pasiqë Republika e Kosovës është e vogël, koncentrimi gjeografik brenda Kosovës nuk është i rëndësishëm; kjo strategji rishikohet dhe azhurnohet në baza vjetore nga bordi i menaxhmentit apo banka.

Tabela e mëposhtme zbërthen ekspozimin kryesorë të bankës në vlerat e tyre neto, të kategorizuar në bazë të sektorit të industrisë së palëve.

Me 31 dhjetor 2019 dhe 2018, analiza e kredive për konsumatorë dhe bankave në bazë të sektorit të industrisë ishte si mëposhtë:

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Tregtia me shumicë dhe pakicë	47,829,150	55,404,066
Shërbime të ofrimit të energjisë elektrike, gazit dhe klimës	6,231,805	12,290,036
Ndërtimtari	3,251,781	3,793,366
Prodhimi	7,940,420	9,097,834
Shërbimet e ushqimit dhe akomodimit	864,690	1,210,173
Shërbimet e menaxhimit të ujit, kanalizimit dhe mbeturinave	501,138	736,813
Individuale	1,079,143	850,756
Minierat dhe guroret	484,093	455,160
Shërbime të tjera	387,969	645,506
Transporti dhe Magazini	506,551	530,594
Shërbimet administrative dhe mbështetëse	4,744	4,853
Aktivitetet profesionale, shkencore dhe teknike	578,282	478,675
Informacionit dhe komunikimit	-	6,564
Interesi aktual	201,971	438,454
Tarifa e shtyrë e disbursimit	(69,412)	(93,727)
Totali kredive dhe avanseve për klientët	69,792,327	85,849,123
Minus: Provizionin për humbjet nga kreditë	(1,952,664)	(2,039,843)
Kreditë neto	67,839,663	83,809,280

Top 10 ekspozimet e bankës përbëjnë një total prej 60,039 mijë Euro apo 69% e totalit të portofolit të kredisë (2018: Eur 62,282 mijë, 74%). Ekspozimi i klientëve individual shkon deri në 216 mijë Euro.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka do të hasë vështirësi në përmbushjen e obligimeve të lidhura me detyrimet financiare që lidhen me dhënien e mjeteve monetare ose ndonjë pasurie tjetër financiare. Rreziku i likuiditetit mund të ndodhë si rezultat i financimit të pasurive afatgjata me burime afatshkurta.

Bazuar në parashikimet e rrjedhës së parasë, çmimet janë të diferencuara për maturime të ndryshme dhe si rrjedhojë janë marrë masat për të përmbushur kërkesat e likuiditetit; për më tepër vlerësohet likuiditeti që mund të jetë i nevojshëm për rrethana të jashtëzakonshme dhe përcaktohen burimet alternative të likuiditetit për shfrytëzime të mundshme. Qëllimi i Menaxhimit të Rrezikut të Likuiditetit është të sigurojë sa më shumë që është e mundur, që vazhdimisht do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të plotësuar detyrimet me kohë, në kushte normale dhe të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo të rrezikojë dëmtimin e reputacionit të Bankës. Menaxhimi i riskut të likuiditetit trajtohet në bashkëpunim dhe nën mbikëqyrjen e Departamentit të Grupit të Thesarit në Zyrën Qendrore.

Më 31 dhjetor 2019 dhe 2018, pasuritë dhe detyrimet e Bankës kanë maturitet të mbetur si më poshtë:

31 dhjetor 2019	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	E pa specifikuar	Total
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	13,320,053	-	-	-	-	9,563,020	22,883,074
Plasmanet me banka	4,001,389	-	-	-	-	-	4,001,389
Investime në letra me vlerë	-	1,756,857	2,173,750	1,246,839	-	-	5,177,446
Kreditë dhe avanset për klientët	6,212,503	3,467,679	24,423,379	29,509,048	4,227,054	-	67,839,663
Total	23,533,946	5,224,536	26,597,129	30,755,887	4,227,054	9,563,020	99,901,572
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	12,695,708	6,822,669	31,835,351	24,305,800	-	-	75,659,528
Huatë afatshkurta	7,001,991	2,601,618	2,009,250	-	-	-	11,612,859
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	1,950,410	295,951	224,585	499,235	-	-	2,970,181
Detyrime tjera	125,314	20,815	205,870	1,189,709	670,813	-	2,212,521
Total i detyrimeve	21,773,423	9,741,053	34,275,056	25,994,744	670,813	-	92,455,089
Pozicioni neto	1,760,523	(4,516,517)	(7,677,927)	4,761,143	3,556,241	9,563,020	7,446,483
Pozicioni kumulativ neto	1,760,523	(2,755,994)	(10,433,921)	(5,672,778)	(2,116,537)	7,446,483	-

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2018	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	E pa specifikuar	Total
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	18,197,928	-	-	-	-	5,003,000	23,200,928
Plasmanet me banka	6,000,000	-	-	-	-	-	6,000,000
Investime në tetra me vlerë	-	-	1,998,088	120,838	-	-	2,118,926
Kreditë dhe avanset për klientët	13,061,888	9,098,220	29,819,424	26,873,882	4,955,868	-	83,809,282
Total	37,259,816	9,098,220	31,817,512	26,994,720	4,955,868	5,003,000	115,129,136
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	11,922,203	4,349,770	26,566,627	14,969,691	214,000	-	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432	-	-	-	-	-	13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	3,240,074	17,189,203	13,292,662	713,191	-	-	34,435,130
Detyrime tjera	94,213	37,969	-	-	-	-	132,182
Total i detyrimeve	28,262,922	21,576,942	39,859,289	15,682,882	214,000	-	105,596,035
Pozicioni neto	8,996,894	(12,478,722)	(8,041,777)	11,311,838	4,741,868	5,003,000	9,533,101
Pozicioni kumulativ neto	8,996,894	(3,481,828)	(11,523,605)	(211,767)	4,530,101	9,533,101	-

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut

i. Rreziku i valutave të huaja

Rreziku i valutave të huaja është rreziku që vlera e instrumenteve financiare ndryshon për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit të huaj. Banka e menaxhon këtë rrezik duke vendosur dhe monitoruar limite mbi pozicionet e hapura dhe gjithashtu duke siguruar që këto pozicione të mbeten në përputhje me udhëzimet e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe limiteve të brendshme operative të bankës. Banka ka procedura për kontrollin e pavarur të pozicioneve të hapura valuto. Zyra Qendrore menaxhon pozicionet në valutë të huaja dhe mirëmban pozicionet e monedhës së Bankës në mënyrë të vazhdueshme. Valutat e huaja me të cilat punon Banka janë kryesisht Dollari i SHBA-së (USD), Lira e Turqisë (TRY), Franga e Zvicrës (CHF) dhe Funta e Britanisë së Madhe (GBP). Megjithatë, këto transaksione janë të kufizuara dhe pasuritë dhe detyrimet e shprehura në valutë të huaj janë të parëndësishme në datën e pozicionit financiar. Si rezultat, banka nuk është e ndjeshme ndaj ndryshimeve në normat e monedhës së huaj.

Normat e këmbimit të përdorura për konvertimn e valutave të huaja me 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë si vijon:

Në krahasim me Euro	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
1 USD	0.8902	0.8733
1 TRY	0.1496	0.1650
1 GBP	1.1754	1.1271
1 CHF	0.9213	0.8873

Tabela e mëposhtme paraqet shumën ekuivalente të pasurive dhe detyrimeve sipas monedhave më 31 dhjetor 2019 dhe 2018, të konvertuar në EURO:

2019	EUR	TRY	USD	GBP	CHF	Total
Pasuritë						
Paraja dhe balanca me BQK	22,184,708	36,441	661,656	269	-	22,883,074
Plasmanet me banka	4,001,389	-	-	-	-	4,001,389
Investime në letra me vlerë	5,177,446	-	-	-	-	5,177,446
Kreditë dhe avanset për klientët	67,800,025	-	39,638	-	-	67,839,663
Totali i pasurive	99,163,568	36,441	701,294	269	-	99,901,572
Detyrimet						
Depozitat nga klientët	75,181,455	-	478,063	10	-	75,659,528
Huatë afatshkurtëra	11,612,859	-	-	-	-	11,612,859
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	2,725,619	-	244,562	-	-	2,970,181
Detyrime të tjera	2,212,200	-	320	-	-	2,212,520
Totali i detyrimeve	91,732,132	-	722,945	10	-	92,455,088
Pozicioni neto	7,431,437	36,441	(21,651)	258	-	7,446,486
Pozicioni kumulativ neto	7,431,437	7,467,878	7,446,227	7,446,486	7,446,486	-

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

i. Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

2018	EUR	TRY	USD	GBP	CHF	Total
Pasuritë						
Paraja dhe balanca me BQK	22,712,255	22,219	359,918	73,988	32,548	23,200,928
Plasmanet me banka	6,000,000	-	-	-	-	6,000,000
Investime në letra me vlerë	2,118,926	-	-	-	-	2,118,926
Kreditë dhe avanset për klientët	83,698,126	-	111,156	-	-	83,809,282
Totali i pasurive	114,529,307	22,219	471,074	73,988	32,548	115,129,136
Detyrimet						
Depozitat nga klientët	57,257,652	-	474,917	256,749	32,973	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432	-	-	-	-	13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	34,378,049	-	57,081	-	-	34,435,130
Detyrime të tjera	132,182	-	-	-	-	132,182
Totali i detyrimeve dhe	104,774,315	-	531,998	256,749	32,973	105,596,035
Pozicioni neto	9,754,992	22,219	(60,924)	(182,761)	(425)	9,533,101
Pozicioni kumulativ neto	9,754,992	9,777,211	9,716,287	9,533,526	9,533,101	-

ii. Rreziku i normës së interesit

Rreziku i normës së interesit është rreziku që vlera e një instrumenti financiar të luhet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe rrezikun që maturitetet e pasurive me interes ndryshojnë nga maturimet e detyrimeve me interes që përdoren për të financuar ato pasuri (rivlerësimi rrezikut). Kohëzgjatja për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar tregon se në çfarë mase është i ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Pasuritë dhe depozitat me afat të klientëve të bankës kanë norma fikse dhe të ndryshueshme të interesit, ndërsa huamarrjet janë me norma të ndryshueshme të interesit. Politika e menaxhimit të rrezikut të normës së interesit të bankës përcakton metodën e identifikimit, matjes, ndjekjes dhe kontrollit të rrezikut në rast të modifikimit të normës së interesit. Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të ndryshme që lidhen me efektet e luhatjeve të normave të interesit të tregut në pozicionin e saj financiar dhe flukset e mjeteve monetare

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

ii. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

. Tabelat e mëposhtme përmbledhin ekspozimin e Bankës ndaj rreziqeve të normës së interesit:

2019	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Që nuk sjell interes	Total
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën	-	-	-	-	-	22,883,074	22,883,074
Qendrore							
Plasmanet me banka	4,001,389	-	-	-	-	-	4,001,389
Investime në letra me vlerë	28,704	1,738,667	2,163,233	1,246,842	-	-	5,177,446
Kreditë dhe avanset për klientët me normë fikse	6,104,802	3,275,076	24,470,977	29,550,800	3,675,458	-	67,077,113
Kreditë dhe avanset për klientët me normë të ndryshueshme	120,502	184,412	295,881	161,755	-	-	762,550
Totali i pasurive	10,255,397	5,198,155	26,930,091	30,959,397	3,675,458	22,883,074	99,901,572
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	4,663,164	6,684,179	31,456,707	24,070,582	-	8,784,896	75,659,528
Huatë afatshkurtëra	7,012,859	2,600,000	2,000,000	-	-	-	11,612,859
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë fikse	116,663	240,475	465,121	197,512	-	1,950,410	2,970,181
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë të ndryshueshme	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	5,633	10,177	108,073	1,189,711	670,812	228,115	2,212,521
Pozicioni neto me 31 dhjetor 2019	11,798,319	9,534,831	34,029,901	25,457,805	670,812	10,963,421	90,455,089
Pozicioni kumulativ neto	(1,542,922)	(4,336,676)	(7,099,810)	5,501,592	3,004,646	11,919,653	7,446,483

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

ii. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

2018	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Që nuk sjell interes	Total
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën	-	-	-	-	-	23,200,928	23,200,928
Qendrore							
Plasmanet me banka	6,000,000	-	-	-	-	-	6,000,000
Investime në letra me vlerë	-	-	1,998,088	120,838	-	-	2,118,926
Kreditë dhe avanset për klientët me normë fikse	12,888,514	8,916,535	29,035,729	26,244,738	4,955,868	-	82,041,384
Kreditë dhe avanset për klientët me normë të ndryshueshme	173,374	181,686	783,695	629,143	-	-	1,767,899
Totali i pasurive	19,061,888	9,098,221	31,817,512	26,994,719	4,955,868	23,200,928	115,129,136
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	1,251,928	4,318,770	28,469,060	13,242,564	214,000	10,525,969	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432	-	-	-	-	-	13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë fikse	2,548,511	17,000,000	12,400,369	60,937	-	532,176	32,541,993
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë të ndryshueshme	159,387	189,203	892,294	652,253	-	-	1,893,137
Totali i detyrimeve	-	-	-	-	-	132,182	132,182
Pozicioni neto me 31 dhjetor 2018	16,966,258	21,507,973	41,761,723	13,955,754	214,000	11,190,327	105,596,035
Pozicioni kumulativ neto	2,095,630	(12,409,752)	(9,944,211)	13,038,965	4,741,868	12,010,601	9,533,101

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

ii. *Rreziku i normës së interesit (vazhdim)*

Kthimet mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 janë si vijon:

	2019		2018	
	USD	EUR	USD	EUR
Pasuritë				
Paraja dhe balanca me Bankë Qendrore			N/a	
Kreditë dhe avanset për klientët	4.00%	5.95%	5.65%	6.08%
Investimet në letra me vlerë (deri në maturim)	N/a	1.14%	N/a	0.61%
Detyrimet				
Depozitat nga klientët	1.81%	2.40%	1.86%	2.27%
Huatë afatshkurtëra	N/a	0.92%	N/a	0.91%
Detyrimet ndaj kompanisë mëmë	N/a	2.75%	N/a	3.74%
Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritjeje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të lëvizjeve të kthimit si dhe një gjendje konstante e pozitës financiare) është si më poshtë:				
Efekti i fitimit (humbjes) së parashikuar	2019		2018	
	Rritje 1%	Rënie 1%	Rritje 1%	Rënie 1%
	74,464	(74,464)	95,331	(95,331)

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(e) Rreziku operacional

Risku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte si rezultat i një sërë shkaqesh të lidhura me proceset, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën e Bankës, por edhe me faktorë të jashtëm përveç rrezikut kreditorë, tregut dhe likuiditetit, të tilla si ato që dalin nga kërkesat ligjore dhe rregullatore dhe standardet e përgjithshme të pranuar të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e Bankave.

Objektivi i Bankës është të menaxhojë riskun operacional si dhe të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimeve të reputacionit të Bankës përmes kostove efektive dhe inovacionit. Zbatimi i kontroleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga standarde të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional dhe të kryer në bashkëpunim me Zyrën Qendrore.

Të gjitha rreziqet përveç rreziqeve financiare konsiderohen brenda fushëveprimit të rrezikut operacional. Studimet përbëhen dhe janë formuar të ndodhin për, identifikimin, përkufizimin, matjen, analizën, monitorimin e rrezikut operacional, duke siguruar dhe raportuar kontrollin e nevojshëm në lidhje me monitorimin e progresit të vendit tonë dhe të botës, zhvillimin e teknikave dhe metodave, raportimin e nevojshëm ligjor, si dhe njoftimin dhe kryerjen e transaksioneve që vijnë. Studime për këtë temë janë kryer nga Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut.

Metodat cilësore dhe sasiore janë përdorur në kombinim për matjen dhe vlerësimin e rreziqeve operacionale. Në këtë proces, informacioni i përdorur është marrë nga metodat "Analiza Ndikim-Probabilitet", "Analiza për të Dhënat e Ndodhive që Mungojnë", "Treguesit e Rrezikut". Metodat e përshkruara nga rregullat ligjore aplikohen si minimum në përcaktimin e nivelit të kërkesës së kapitalit për rrezikun operacional.

Të gjitha rreziqet janë vlerësuar në kontekstin e rrezikut operacional, ndodhive me humbje dhe treguesve të rrezikut, të njëjta si rreziqet operacionale që kanë ndodhur në Bankë dhe të cilat monitorohen në baza të rregullta nga ana e Departamentit të Menaxhimit të Riskut dhe raportohen në mënyrë periodike tek Komiteti i Rrezikut dhe tek Bordi i Drejtorëve.

(f) Menaxhimi i kapitalit

Politika e Bankës është që të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të mbajë investitorët, kreditorët dhe besimin e tregut dhe të mbështesë zhvillimin e mëtutjeshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin aksionar dihet dhe Banka njihet nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve të larta dhe mundësisë që treguesit të jenë në nivele të pranueshme dhe avantazhet për sigurinë e ofruara nga një pozicion i fortë i kapitalit.

Kapitali Regulator

Banka menaxhon kapitalin e saj për të siguruar se do të mund të vazhdojë operimin duke rritur në të njëjtën kohë edhe kthimet ndaj aksionarëve përmes optimizimit të detyrimeve dhe ekuitetit. Strategjia e përgjithshme e Bankës mbetet e njëjtë nga viti i kaluar. Në përputhje me rregullativat e Bankës Qendrore të Kosovës, Banka duhet të mbajë një depozitë ekuivalente të kapitalit prej jo më pak se 7,000,000 Euro. Banka e monitoron adekuatshmërinë e përdorimit të kapitalit të saj, si dhe përveç masave tjera, rregullat dhe proporcionet e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Banka ka plotësuar kërkesat rregullatore më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

5. NDRYSHIMET E DETYRIMEVE SI REZULTAT I AKTIVITETEVE FINANCIARE

2019	1 janar 19	Rrjedhat e parasë	Akrualet e interesit	Njohja e dividendave	31 dhjetor 19
Detyrimet ndaj kompanisë mëmë	34,435,130	(31,116,818)	(348,131)	-	2,970,181
Huatë afatshkurtra	13,006,432	(1,400,000)	6,428	-	11,612,859
Totali i detyrimeve nga aktivitetet financuese	47,441,562	(32,516,818)	(341,704)	-	14,583,040

6. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

(a) Humbjet

Përcaktimi nëse kreditë për klientët janë provizionuar në baza individuale ose jo kërkon vlerësimin e vlerës së tanishme të flukseve monetare të pritshme nga kreditë për klientët duke përfshirë shumat e rikuperueshme nga garancionet. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë ndjeshëm. Supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e aftësisë së klientit për të paguar kredinë bazohen në pozicionet financiare, profitabilitetin, tregun dhe vlerën e kolateralit. Në mënyrë të ngjashme, merren parasysh rrethanat që mbizotërojnë në rajonin e klientit, siç janë efikasiteti i gjykatës etj.

Dallimet kryesore në mes të metodologjisë së BQK-së dhe SNRF-së për llogaritjen e Provizionit është se metodologjia e BQK-së bazohet kryesisht në ditët në vonesë, dhe nuk merr parasysh rrjedhjen e pritshme të parasë nga ripagimet e huasë dhe ekzekutimin e kolateralit. Si rrjedhojë, supozimet e përdorura në përcaktimin e provizioneve kërkojnë më pak gjykim të menaxhmentit.

Vlerësimi se sa një investim në obligacione qeveritare (sovereign debt) ka humbje të vlerës është kompleks. Për të bërë një vlerësim të tillë, Banka konsideron vlerësimin e tregut mbi vlefshmërinë e kredisë siç reflektohet në të ardhurat nga obligacionet, vlerësimin e vlefshmërisë së kredisë nga agjencionet e klasifikimit, aftësinë e vendit për të pasur qasje në tregjet e kapitalit për lëshim të borxhit të ri, probabiliteti i rishtruktimit të borxhit që rezulton me humbje për poseduesin nëpërmjet faljes vulltore apo të detyrueshme të borxhit si dhe mekanizmat mbështetës ndërkombëtarë në vend për të ofruar mbështetjen e nevojshme si "huadhënës të fundit" për atë vend si dhe qëllimin e reflektuar në qëndrime publike, sa i përket vullnetit të qeverive dhe agjencive për të përdorur ata mekanizma. Kjo përfshin një vlerësim të thellë të këtyre mekanizmave dhe, pavarësisht qëllimit politik, se a ka kapacitet për të përmbushur kriteret e kërkuara.

(b) Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Banka mat vlerën e drejtë duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë, e cila reflekton rëndësinë e të dhënave të përdorura në kryerjen e matjeve.

Niveli 1: inputet të cilat janë çmimet e koutuara të tregut (të parregulluara) në tregje aktive për instrumente identike.

Niveli 2: inputet tjera përveç çmimeve të kuotuar të përfshira në Nivelin 1 që janë të dukshme në mënyrë të drejtpërdrejtë (çmimet) ose të tërthortë (rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshinë instrumente të vlerësuara duke përdorur: çmimet e kuotuar në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmimet e kuotuar për instrumenta identik ose të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak se aktivë; ose teknika tjera të vlerësimit ku të gjithë inputet e rëndësishme janë të vëzhgueshme nga të dhënat e tregut në mënyrë direkte ose indirekte.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

6. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

(b) Vlera e drejtë e instrumenteve financiare (vazhdim)

Niveli 3: inputet që janë jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshinë të gjithë instrumentet për të cilat metoda e vlerësimit përfshinë inpute të pabazuara në të dhëna të vëzhgueshme dhe të dhënat jo të vëzhgueshme kanë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshinë instrumente që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të kuotuar për instrumente të ngjashme për të cilat nevojiten rregullime dhe vlerësime të rëndësishme jo të vëzhgueshme ose supozime për të reflektuar ndryshimin midis instrumenteve.

Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e diskontuara të rrjedhave të parave, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime tregu të mbikëqyrur, dhe metoda tjera të vlerësimit. Supozimet dhe inputet e përdorura në metodat e vlerësimit përfshijnë normat model të interesit (benchmark) dhe pa rrezik, përhapjet e kreditit dhe primeve tjera të përdorura në llogaritjen e normave të diskontuara, çmimet e bonove dhe të kapitalit, normat e këmbimit në valutë të huaj, kapitali dhe çmimet e indeksit të kapitalit si dhe luhatjet e pritshme dhe korrelacionet e çmimeve. Objektivi i teknikave të vlerësimit është të arrijë në një matje të vlerës së drejtë e cila reflekton çmimin që do të marrë për të shitur pasurinë ose paguar për transferimin e detyrimit në një transaksion të rregullt në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Paraja dhe ekuivalentët e saj dhe rezerva e detyrueshme

Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përfshijnë bilancet që janë afatshkurtra. Vlera e tyre e drejtë konsiderohet se është e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Investimet në letra me vlerë

Bonot e thesarit parashihet të kenë vlerë të drejtë përafërsisht të barabartë me vlerën e tyre kontabël, për shkak të natyrës afatshkurtër dhe normave të kthimit përpos një obligacioni me maturim deri në vitin 2020 (shënimi 9), që u përafrohen normave të tregut.

Detyrime ndaj kompanisë mëmë dhe huatë afatshkurtëra

Huatë afatshkurtëra ndaj kompanisë mëmë (Zyra Qendrore) parashikohet të kenë vlera të drejta përafërsisht të barabarta me vlerat e tyre kontabël për shkak të natyrës afatshkurtër.

	2019		2018	
	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2
Kreditë dhe avanset për klientët	67,839,663	66,935,883	83,809,282	83,920,753
Depozitat nga klientët	66,874,632	66,517,872	47,457,628	47,256,178

Vlera e drejtë është kalkuluar për kreditë dhe avanset për klientët dhe depozitat nga klientët. Vlera e drejtë është kalkuluar si vlera e tanishme e kredive dhe avanseve për klientët dhe depozitat nga klientët duke marrë për bazë si faktor diskontues vlerën e hapur të tregut për normat e interesit për kredi dhe depozita të cilat janë të aplikueshme në sektor.

Portfolio e kredive dhe avanseve për klientët është homogjenizuar bazuar në maturitetin fillestar, maturitetin e mbetur, llojin e kredisë dhe industrinë.

Portfolio e depozitave nga klientët është homogjenizuar bazuar në shumën, maturitetin fillestar dhe industrinë. Vlera e hapur e tregut së normave të interesit është marrë nga seritë kohore të të dhënave të publikuara nga BQK të cilat paraqesin karakteristikat e portfolios së kredive dhe avanseve për klientët dhe depozitat për klientët të Is Bankës.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbylltur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

7. PARAJA DHE BALANCA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Paraja në dorë		
Paraja në dorë	145,890	234,812
Paraja në banka		
Llogaria rrjedhëse në Bankën për Biznes	1,621,452	1,503,989
Llogaria rrjedhëse në Raiffeisen Bank në Kosovë	952,613	207,909
Llogaria rrjedhëse në IS Bank AG, Gjermani	243,205	5,670,744
Llogaria rrjedhëse në BKT	328,669	1,111,909
Llogaria rrjedhëse në Ziraat Bank	247,346	-
Llogaria Nostro me kompaninë mëmë	36,440	49,710
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	3,575,615	8,779,073
Balancat e kushtëzuara me Bankën Qendrore:		
Llogari rrjedhëse	16,289,355	9,418,855
Balanca e kufizuar me Bankën Qendrore	3,018,104	5,003,000
Totali	22,883,074	23,200,928

Në përputhje me rregullat e BQK-së, Banka duhet të përmbushë kërkesën minimale të likuiditetit mesatar. Bilancet me Bankën Qendrore të Kosovës përfshijnë një bilanc të detyrueshëm të rezervës së likuiditetit me BQK prej 6,588 mijë EUR (31 dhjetor 2018: 5,304 mijë EUR). Kërkesa e likuiditetit llogaritet çdo javë si 10% e bazës së depozitave, e përcaktuar si detyrimet mesatare totale të depozitave ndaj publikut jo-bankar në EUR dhe valuta të tjera, gjatë ditëve të punës të periudhës së mirëmbajtjes. Asetet me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në EUR me BQK dhe 50% e ekuivalentit të euros të parave të gatshme në monedha lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK nuk duhet të jenë më pak se 5% të bazës së depozitave në fuqi. Investimet në letra me vlerë (shiko Shënimin 9) përdoren gjithashtu si depozita të ekuivalencës kapitale të kërkuara për një degë të një banke të huaj.

8. PLASMANET NË BANKA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Plasmanet fikse në bankë		
Plasmanet me Ziraat Bank	4,000,000	-
Plasmanet me Banka për Biznes	-	2,000,000
Plasmanet me Bankën Kombëtare Tregtare	-	4,000,000
Interesi akrual	1,389	-
Total	4,001,389	6,000,000

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

9. INVESTIMET NË LETRA ME VLERË

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Vlera nominale – Obligacionet	5,170,000	2,120,000
Obligacionet (sipas çimitit)	5,145,224	2,113,137
Interesi akrual	28,703	4,025
Amortizimi i diskontit	3,519	1,764
Amortizimi i primit	-	-
Vlera neto e Obligacioneve	5,177,446	2,118,926
Vlera neto e investimeve në letra me vlerë	5,177,446	2,118,926

Investimet në letra me vlerë përfaqësojnë investime në bono thesari të qeverisë si dhe Obligacione të klasifikuara si të mbajtura për të mbledhur flukset monetare dhe të lëshuara nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

10. KREDITË DHE AVANSET E DHËNA KLIENTËVE

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Kreditë komerciale	46,395,000	54,761,411
Kreditë individuale	1,017,922	807,678
Kreditë për stafin	61,221	43,078
Mbitërheqjet	22,185,624	29,892,231
Interesi akrual	201,972	438,454
Tarifa e shtyrë e disbursimit	(69,412)	(93,727)
Kreditë dhe avanset e dhëna klientave, bruto	69,792,327	85,849,125
Provizionet për humbjet nga kreditë	(1,952,664)	(2,039,843)
Kreditë dhe avanset e dhëna klientave, neto	67,839,663	83,809,282

Lëvizjet në provizionet për humbje nga kreditë me 2019 dhe 2018 përbëhen si më poshtë:

	2019	2018
Provizionet me 1 janar	2,039,843	2,949,563
Shpenzimet për vitin	(87,179)	(909,720)
Provizionet me 31 dhjetor	1,952,664	2,039,843

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

11. PRONA DHE PAJISJE

Kostoja	Përmirësimet e pronave me qira	Pajisjet teknologjike	Mobilje dhe pajisje për zyre	Pasuritë tjera fikse	Automjetet	Totali
Bilanci me 1 janar 2018	765,910	188,510	173,140	55,655	49,450	1,232,665
Shtesat	400,192	25,030	62,062	37,439	-	524,723
Shlyerjet	(303,420)	-	-	-	-	(303,420)
Bilanci me 31 dhjetor 2018	862,682	213,540	235,202	93,094	49,450	1,453,968
Shtesat	5,937	2,234	21,500	1,399	-	31,070
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2019	868,619	215,774	256,702	94,493	49,450	1,485,038
Zhvlërësimi i akumuluar						
Bilanci me 1 janar 2018	310,272	53,411	110,101	40,256	30,173	544,213
Shpenzimet për vitin	206,185	38,327	35,900	6,536	9,890	296,838
Eliminimi i zhvlërësimit	(303,442)	-	(6,637)	(541)	-	(310,620)
Bilanci me 31 dhjetor 2018	213,015	91,738	139,364	46,251	40,063	530,431
Shpenzimet për vitin	90,478	43,449	34,740	12,166	5,638	186,471
Eliminimi i zhvlërësimit	-	-	-	-	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2019	303,493	135,187	174,104	58,417	45,701	716,902
Vlera neto me 31 dhjetor 2018	649,667	121,802	95,838	46,843	9,387	923,537
Vlera neto me 31 dhjetor 2019	565,126	80,587	82,598	36,076	3,749	768,136

Vlera prej 16,391 euro e 52,003 euro të kategorizuara si mobilje dhe pajisje për zyre përfshijnë pasuri të pranuar si donacion nga Zyra Qendrore përgjatë vitit fiskal 2015 dhe 2014.

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

12. PASURITË E PAPREKSHME

	Softuer	Total
Kosto		
Bilanci me 1 janar 2018	80,428	80,428
Shtesat	58,641	58,641
Shlyerjet	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2018	139,069	139,069
Shtesat	4,722	4,722
Shlyerjet	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2019	143,791	143,791
Amortizimi i akumuluar		
Bilanci me 1 janar 2018	33,415	33,415
Shtesat	10,343	10,343
Shlyerjet	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2018	43,758	43,758
Shtesat	11,569	11,569
Shlyerjet	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2019	55,327	55,327
Vlera Neto 31 dhjetor 2018	95,311	95,311
Vlera Neto 31 dhjetor 2019	88,464	88,464

13. E DREJTA E PËRDORIMIT TË PASURISË

	Ndërtesat	Total
Kosto		
1 janar 2019	2,273,091	2,273,091
Shtesat	-	-
31 dhjetor 2019	2,273,091	2,273,091
Zhvlerësimi i akumuluar		
1 janar 2019	-	-
Shtesat	(258,132)	(258,132)
31 dhjetor 2019	(258,132)	(258,132)
Vlera Kontabël		
31 dhjetor 2019	2,014,959	2,014,959
Shumat e njohura ne Fitim dhe Humbje		31 dhjetor 2019
Shpenzim i zhvlerësimit në të drejtat e përdorimit të pasurive		258,132
Shpenzimet e interesit për detyrimet e qirasë		144,497
Shpenzimet që lidhen me qiranë e pasurive me vlerë të ulët		4,100
		31 dhjetor 2019
Pagesat fikse (përfshirë amortizimin e parapagimit)		348,765
Pagesa e ndryshueshme		-
Totali i pagesave		348,765

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

14. KOLATERALET E RIPOSEDUARA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Pasuritë e riposeduara	206,666	206,666
Provizioni për pasuritë e riposeduara	(41,333)	(41,333)
Totali	165,333	165,333

Pasuritë e riposeduara përbëhen nga një ndërtesë banimi e marrë në posedim gjatë vitit 2018. Provizionet për rënie në vlerë prej 20% është krijuar në përputhje me udhëzimet e BQK-së. Nuk ka asnjë ndryshim në provizionet për kolaterale të riposeduara.

15. PASURITË E TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Parapagimet	28,807	12,999
Pasuri të tjera	9,752	-
Parapagimet e qirasë	-	229,126
Totali	38,559	242,125

16. DEPOZITAT NGA KLIENTËT

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Llogaritë Rrjedhëse</i>		
Individ	3,354,258	3,038,987
Korporata	4,835,702	5,130,682
Ndërmarrje publike	3,654	2,063,605
Banka vendore	80,282	38,694
Organizata jo-fitimprurëse	511,000	292,695
Totali i llogarive rrjedhëse	8,784,896	10,564,663
<i>Depozitat e afatizuara</i>		
Individ	32,680,672	21,657,185
Korporata	26,221,411	22,618,890
Ndërmarrje publike	5,650,000	800,000
Organizata jo-fitimprurëse	1,500,000	1,900,000
Interesi i pagueshëm	822,549	481,553
Totali i depozitave të afatizuara	66,874,632	47,457,628
Totali i depozitave	75,659,528	58,022,291

Depozitat me afat mbajnë norma fikse të interesit që variojnë nga 0.1% - 3.4% deri më 31 dhjetor 2019 (2018: 0.36% - 2.56%).

17. HUAZIMET NGA BANKAT

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
TEB Sh.a	6,000,000	10,000,000
Banka për Biznes	3,000,000	3,000,000
NLB Prishtina	2,600,000	-
Interesi akruar i pagueshëm	12,859	6,432
Totali	11,612,859	13,006,432

Huamarrja afatshkurtër me bankat komerciale mbart norma të interesit që variojnë nga 0.80% deri 1.5% p.a. (2018: 0.85% p.a.).

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

18. HUAZIMET NGA KOMPANIA MËMË DHE FILIALET

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Huazimet afatshkurtra	1,950,410	493,481
Huazimet afatgjata	1,012,139	1,885,885
Interesi i pagueshëm	7,632	355,763
Huazimet afatshkurtëra	-	31,700,000
Total	2,970,181	34,435,130

Huazimet afatgjata mbajnë normat e interesit që variojnë nga 1.75% në 3.85% (2018: 1.25% deri në 2.45%) dhe kanë mbetur maturimi mesatar i ponderuar prej 3 vjet. Huazimet afatshkurtra nga Zyra Qendrore mbajnë normat e interesit që variojnë nga 0.85% në 5.35% për vitin 2018.

Varësisht nga nevoja për fonde shtesë, Banka mund të huazojë fonde menjëherë nga Zyra Qendrore. Po ashtu, në rast të likuiditetit të tepërt, Banka mund të kthejë fondet tek Zyra Qendrore.

19. DETYRIMET AFATSHKURTRA TATIMORE DHE TË TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Tatimi i pagueshëm për llogari të klientëve	10,736	-
Tatimi në burim nga pagat	6,027	5,203
Kontributet pensionale të pagueshme	4,868	4,091
Tatimi në burim nga qiratë dhe interesi	1,638	21,018
Tatimi mbi të ardhurat nga korporatat	10,638	37,969
Totali	33,907	68,281

20. TË HYRAT E SHTYRA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Të hyrat e shtyra	1,840	10,137
Totali	1,840	10,137

Të ardhurat e shtyra kanë të bëjnë me dhurimin e mobiljeve dhe pajisjeve të zyrave nga Zyra Qendrore në Bankë. Të ardhurat e tjera prej 1,840 EUR (2018: 10,137 EUR) për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2019 paraqesin vlerën e të ardhurave të shtyra të njohura si të ardhura nga dhurimet e aseteve.

21. DETYRIMET TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Shpenzimet akruale	96,411	63,901
Provizione për zëra jashtë bilancor	40,632	28,816
Totali	137,042	92,717

Lëvizja në provizione për zërat jashtë bilancit gjatë vitit 2019 ishte 11,816 EUR (2018: Euro (5,054)).

22. PROVIZIONET

Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2019, Banka ka njohur një provizion për një kërkesë juridike të papaguar në shumën 97,795 EUR (2018: zero EUR).

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

23. DETYRIMET E QIRASË

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Analiza e maturitetit:</i>		
Viti 1	123,884	-
Viti 2	222,486	-
Viti 3	238,905	-
Viti 4	256,538	-
Viti 5	239,851	-
Vazhdimi	902,743	-
Total	1,984,407	-
E analizuar si:		
Detyrim afatgjate	1,860,523	-
Detyrim afatshkurter	123,884	-

24. KAPITALI AKSIONAR

Me 31 dhjetor 2019, kapitali aksionar ishte 10,000 mijë EUR (2018: 10,000 mijë EUR).

25. TË HYRAT NETO NGA INTERESI

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Të hyrat e interesit nga kreditë dhe avanset ndaj klientave	4,630,252	5,071,789
Të hyrat e interesit nga letrat me vlerë	60,959	12,112
Të hyrat e interesit nga depozitat në bankat vendore	5,356	510
Totali i të hyrave nga interesi	4,696,567	5,084,412
<i>Shpenzimet e interesit</i>		
Shpenzimet e interesit nga depozitat	(1,319,687)	(813,773)
Shpenzimet e interesit nga huamarrjet	(692,155)	(1,263,755)
Shpenzimet e interesit për qiratë financiare	(144,497)	-
Shpenzimet e interesit	(2,156,339)	(2,077,528)
Të hyrat neto nga interesi	2,540,228	3,006,884

26. TË HYRAT NETO NGA TARIFAT DHE KOMISIONET

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Të hyrat nga tarifatat për letra të garancionit	147,089	141,420
Të hyra të tjera nga tarifatat dhe komisionet	113,443	152,162
Të hyrat nga shkëputjet e hershme të kontratave	7,903	27,573
Totali i të hyrave nga tarifatat dhe komisionet	268,435	321,155
Shpenzimet e tarifave dhe të komisioneve	(9,101)	(9,118)
Të hyrat neto nga tarifatat dhe komisionet	259,334	312,037

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

27. FITIMI NETO NGA KËMBIMET VALUTORE

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Fitimi nga këmbimet valutore	114,844	50,589
Humbja nga këmbimet valutore	(90,333)	(96,083)
Fitimi (humbja) nga këmbimet valutore, neto	24,511	(45,494)

28. TE HYRAT TJERA

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Te ardhurat nga dhurimi i pasurive	8,385	11,270
Te hyrat tjera	25,860	14,880
Totali	34,245	26,150

29. SHPENZIMET TJERA OPERATIVE

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Shpenzime tjera të tatimit dhe tarifave	146,642	145,253
Taksat e BQK	137,668	150,908
Të drejtat pronësore	105,920	-
Provizioni për çështjet juridike	97,795	-
Konsulencë dhe auditim	94,518	117,085
Shpenzimet e sistemit të pagesave	87,281	84,169
Shpenzimet e komunikimit	77,259	65,338
Shpenzimet e përfaqësimit	57,062	63,967
Shpenzimet komunale dhe të naftës	34,140	30,936
Mirëmbajtja dhe riparimi	32,497	22,888
Shpenzimet e sigurimit të depozitave	22,934	15,646
Anëtarësi	13,669	13,508
Shpenzimet e sigurisë	16,665	12,975
Shpenzimet operative të qirasë për automjetin	4,100	1,000
Shpenzime tjera	40,057	36,306
Qira	-	232,681
Totali	968,207	992,662

30. PËRFITIMET E PUNONJËSVE

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Pagat	749,126	704,368
Shpenzimet e kontributeve pensionale	67,439	63,236
Sigurimi shëndetësor	9,936	9,203
Shpërblimet tjera të punonjësve	51,652	11,843
Totali	878,153	788,650

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

31. TATIMI MBI FITIMIN

Shpenzimet tatimore janë llogaritur për vitin:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Shpenzimet i tatimit në fitim	142,200	224,252
Totali	142,200	224,252
Barazimi i tatimit të pagueshëm:		
	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Tatimi i parapaguar përgjatë vitit	131,562	121,500
Shpenzimi i tatimit	(142,200)	(224,252)
Përdorimi i humbjeve të bartura	-	64,782
Tatimi i pagueshëm	(10,638)	(37,969)

Deklaratat tatimore paraqiten çdo vit, por fitimet ose humbjet e deklaruara për qëllime tatimore mbeten provizore derisa organet tatimore të ekzaminojnë kthimet dhe regjistrimet e tatimpaguesit dhe të lëshohet një vlerësim përfundimtar. Ligjet dhe rregulloret tatimore të Kosovës janë subjekt i interpretimeve nga autoritetet tatimore. Taksat e shtyrë llogaritet në bazë të normës së taksës së miratuar prej 10%. Periudha e bartjes për çdo humbje tatimore në përputhje me ligjet në Kosovë është katër vjet.

Tabela më poshtë paraqet llogaritjen e taksës mbi të ardhurat e korporatave për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2019	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2018
Fitimi para tatimit	631,149	2,084,420
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë së Kosovës	(6,096)	(1,211)
Efekti tatimor i shpenzimeve jo të zbritshme	13,430	2,051
Efekti tatimor i humbjes së këmbimit	770	4,549
Efekti tatimor i interesit akruar në depozita	57,175	6,286
Rregullimi për provizionet jashtë bilancit	236	-
Rregullimi për provizionet e humbjes së huazimeve	(1,744)	-
Rregullimi për zhvlerësimin e së drejtës së përdorimit të pasurisë	25,813	-
Pagesat e qirasë	(34,876)	-
Rregullimi për dispozitat ligjore	9,780	-
Rregullimi i detyrimit të qirasë së shpenzimeve të interesit	14,450	-
Të hyra të tjera	147	-
Rregullimet për pasuritë e riposeduara	-	4,133
Gjithsej tatimi në fitim	(142,200)	(224,252)
Përdorimi i pasurisë tatimore të shtyrë	-	64,782
Përdorimi i parapagimeve të tatimit në fitim	131,562	121,500
Totali i detyrimit tatimor	(10,638)	(37,969)

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

32. TRANSAKSIONET E PALËVE TË NDËRLIDHURA

Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë ("Banka" ose "Dega") është një degë e Türkiye İş Bankası A.Ş., një entitet turk. Aksionarët kryesor të Türkiye İş Bankası A.Ş dhe pjesëmarrja e tyre në kapitalin aksionar më 31 dhjetor 2019 janë si në vijim:

- Isbank Pension Fund, që vepron në emër të punëtorëve aktiv dhe të pensionuar të bankës: 40.47%;
- Aksione në qarkullim: 31.44% (rreth 60% e aksioneve në qarkullim është në posedim të investitorëve të jashtëm);
- Aksionet e Ataturk: 28.09%. Partia Republikane e Popullit (PRP) është trashëguesja nga testamenti e aksioneve, fillimisht të mbajtura nga Ataturk (themeluesi i Isbank).

Balancat me palët e ndërlidhura për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 përbëhen si më poshtë:

	<u>31 dhjetor 2019</u>	<u>31 dhjetor 2018</u>
<i>Detyrimet e kompanisë mëmë:</i>		
Llogaria rrjedhëse në kompaninë mëmë	36,441	49,710
<i>Detyrimet ndaj kompanisë mëmë:</i>		
Llogaria rrjedhëse me kompaninë mëmë	1,950,410	493,481
Huazimet afatshkurtra	-	27,700,000
Huazimet afatgjata	1,012,139	1,885,885
Detyrimet tjera ndaj kompanisë mëmë	-	-
Interesi i pagueshem për huazimet afatshkurtra dhe afatgjata	7,632	355,763
Të hyrat e shtyra nga pajisjet donacion	1,840	10,137
<i>Detyrimet e palëve tjera të ndërlidhura (degët e kompanisë mëmë):</i>		
Llogaria rrjedhëse - Is Bank AG - Gjermani	243,205	5,670,744
<i>Due to other related parties</i>		
Detyrimet ndaj Is Bank Londër	-	4,000,000
	Viti i mbyllur më	Viti i mbyllur më
	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Të hyrat e gjeneruara nga kompania mëmë:</i>		
Të hyrat tjera nga pajisjet donacion	8,385	11,270
<i>Shpenzimet e shkaktuara nga palët e ndërlidhura:</i>		
Shpërblimet e menaxhmentit	190,018	189,906
Shpenzimet e interesit për huazimet afatshkurtra	561,440	1,186,400

33. KONTINGJENCAT DHE ZOTIMET

Garancionet dhe zotimet kreditore	<u>31 dhjetor 2019</u>	<u>31 dhjetor 2018</u>
Garancionet në favor të klientëve	11,272,645	8,823,241
Kredi të miratuara por të padisbursuara	15,450,000	72,250
Bilanci i papërdorur i mbitërheqjeve	5,940,976	2,609,332
Totali	32,663,621	11,504,823
Zotimet e qirasë të pa-anulueshme	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Më pak se një vit	51,012	46,919
Totali	51,012	46,919

Türkiye İş Bankası A.Ş.-DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2019
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

34. ÇËSHTJET LIGJORE

Në vitin 2019, Banka ka njohur një provizion prej 97 mijë për një pretendim të papaguar. Pretendimet e tjera ligjore dhe çështjet gjyqësore janë në aktivitetin normal të Bankës.

35. NGJARJET PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Nuk ka ngjarje domethënëse pas datës së raportimit që mund të kërkojnë rregullime ose shpalosje në pasqyrat financiare.

CONTACT

Mazars Shpk

Tirana, Albania

Tel. +355 4 2222 889

Tel. +355 4 2278 015

info@mazars.al

Pristina, Kosovo

Tel. +381 38 609 029

infokosovo@mazars.al

www.mazars.al